

Het ambacht van de oudkleerkopers te Brugge

Alhoewel de ambachten tijdens het ancien régime een belangrijke rol op sociaal en economisch gebied hebben gespeeld, zijn wij over tal van deze vroegere instellingen slechts karig ingelicht. Aan vele ambachten werd tot nog toe geen enkele studie, een tekst- of bronnenpublicatie, laat staan een monografie gewijd. En dit is ook het geval met het ambacht van de oudkleerkopers te Brugge.

J. Gailliard, die een boek van 231 blz. over de Brugse ambachten en neringen heeft gepubliceerd, is de enige auteur die aan het ambacht van de oudkleerkopers enkele regels heeft besteed. Wat hij erover schreef beperkt zich tot het volgende: «De oude kleekeopers hadden den H. Nikolaas voor patroon, en deden, tot in het jaar 1496 hunne goddelijke diensten oefenen in de St.-Nikolaeskapel. Vervolgens hebben zij gebruik gemaakt van de kapel gezeit der Zeven Wenen, te Sint-Salvators. Een bevel van het magistraet, op de 24 september 1574 afgekondigt, verbood de oude kleekeopers in het vervolg nieuwe kleederen in het Stedenhuis te koopen, om dezelve voort te verkoopen»¹.

Niet alleen gebrek aan belangstelling van de historici is oorzaak waarom zo weinig over dit ambacht geweten is. Wellicht was het ontbreken van voldoende documenten eveneens een hinderpaal. Van het archief, dat door het ambacht van de oudkleerkopers werd gevormd, is inderdaad weinig tot ons gekomen. Op het Brugse Stadsarchief worden in het fonds van de ambachten slechts vijf oorkonden

1. J. Gailliard, *De ambachten en neringen van Brugge*, Brugge, 1854, blz. 144.

betreffende de oudkleerkopers bewaard en het is nog de vraag of deze oorkonden wel van het eigenlijke ambachtsarchief afkomstig zijn; ze dateren respectievelijk van 1463, 1513, 1552, 1692 en 1719. Op het Rijksarchief te Brugge, dat eveneens een fonds van de Brugse ambachten bezit, is het al niet beter gesteld: er worden daar slechts twee weinig belangrijke processen d.d. 1748 en 1757, alsmede een project-ampliatie van de ambachtskeure d.d. 1719 aange troffen.

Het is dan ook verheugend te mogen melden, dat het Brugse Stadsarchief onlangs werd verrijkt met een register met rekeningen van het kerkelijk gilde van de Brugse oudkleerkopers over de jaren 1551-1639, afkomstig uit privaat bezit.

Naar aanleiding van deze aanwinst, hebben wij de voorhanden zijnde documenten aan een nader onderzoek onderworpen met het oog op de aanvulling van de al te beknopte nota van J. Gailliard betreffende de geschiedenis van het Brugse oudkleerkopersambacht. Het resultaat van ons onderzoek, waaraan de resumé of de tekst van de belangrijkste stukken is toegevoegd, moge hierna volgen.

Het ambacht van de oudkleerkopers is al zeer vroeg ontstaan. Het wordt reeds in 1297 uitdrukkelijk vermeld: het diende toen een bedrag van 8 pond te betalen in verband met de overgave van de stad Brugge aan de koning van Frankrijk te Ingelmunster². Verder wordt het ambacht nog vermeld omstreeks 1302 naar aanleiding van heffingen ten voordele van de stad of deelname aan oorlogsexpedities: voor de expeditie naar Douai moest het 12 paarden leveren, en voor de expeditie naar Gravelines moest het 4 paarden gedurende 15 dagen voor zijn rekening nemen³. In 1304 ontstond zelfs een geschil tussen het ambacht van de oudkleerkopers en het ambacht van de oudgrauwwerkers be-

2. L. Gilliodts-van Severen, *Inventaire des archives de la ville de Bruges*, dl. I, Brugge, 1871, blz. 54.

3. L. Gilliodts-van Severen, *a.w.*, dl. I, blz. 75, 85, 92.

treffende het respectievelijk aandeel van beide ambachten in de stedelijke militia ⁴. En in 1378/79 levert het ambacht van de oudkleerkopers 60 «sergeanten» voor de expeditie van de Brugse militia naar Aardenburg ⁵. In 1360/61 is er sprake van de deken van het ambacht van de oudkleerkopers ⁶ en in 1361 wordt een brief gezegeld met hun ambachtszegel ⁷. Het ambachtszegel wordt eveneens gehecht aan een akte van 16 maart 1357, waarbij de hoofdmannen van de zestendelen, samen met de verschillende ambachten van Brugge aan het stadsbestuur toelating verleenden om de zogenaamde «nieuwe rente» van 3.000 pond per jaar ten voordele van de graaf van Vlaanderen af te lossen ⁸. Volgens J. de Saint-Genois ⁹ en J. Gailliard ¹⁰ werden op het ambachtszegel van de oudkleerkopers de wapens van Vlaanderen en van Brugge, met daar onder een mantelhanger afgebeeld, en met als randschrift: «'t Seghel der oude cleercopers in Brugghe». Demay ¹¹ geeft onder nr. 4772 een enigszins afwijkende beschrijving van het ambachtszegel; volgens hem vertoonde het een schildersezal vergezeld rechts van een schildje met een leeuw — wat het wapen van Vlaanderen kan voorgesteld hebben — en links van een schildje met een gekroonde leeuw op een veld met dwarsbalken — wat vermoedelijk het wapen van de stad Brugge verbeeldde — in een roos stond als opschrift: «S. vanden ambochte der houdecletcopers in Brugghe».

Uit deze vermeldingen mag afgeleid worden, dat de oudkleerkopers van in de 13e eeuw een volwaardig ambacht vormden: ze hadden een normaal bestuur met aan het hoofd een deken, en hun corporatie beschikte over een eigen zegel,

4. L. Gilliodts-van Severen, *a.w.*, dl. I, blz. 191.

5. L. Gilliodts-van Severen, *a.w.*, dl. II, Brugge, 1873, blz. 384.

6. L. Gilliodts-van Severen, *a.w.*, dl. II, blz. 105.

7. L. Gilliodts-van Severen, *a.w.*, dl. II, blz. 119.

8. L. Gilliodts-van Severen, *a.w.*, dl. II, blz. 28-29.

9. J. de Saint-Genois, *Sceaux des métiers de Bruges*, in *Messenger des sciences historiques de Belgique*, 1842, blz. 407.

10. J. Gailliard, *a.w.*, blz. 24.

11. G. Demay, *Inventaire des sceaux de la Flandre*, Parijs, 1877, nr. 4772.

waarmede akten en overeenkomsten rechtsgeldig werden gezegd.

Geheel het ancien régime door kende het ambacht van de oudkleerkopers daarenboven een regelmatig en ononderbroken bestaan tot de ambachten door de Franse overheersers werden afgeschaft¹². Jaar op jaar werd het ambachtsbestuur, dat in de regel uit zes personen bestond, herkozen. De laatste deken en bestuursleden werden in 1796 aangesteld¹³.

Om als lid van het ambacht van de oudkleerkopers te kunnen aangenomen worden, moest men voldoende beroepsbekwaamheid bezitten en de beroepsbedrijvigheid daadwerkelijk uitoefenen; daarbij moest men poorter van de stad Brugge zijn en een bewijs van goed gedrag, afgeleverd door de geboorteplaats, kunnen voorleggen. Aan het verwerven van het lidmaatschap waren natuurlijk ook financiële lasten verbonden. Zo moest de nieuwe meester 3 pond 10 s. gr. als inkomgeld betalen indien hij reeds het «zittengeld» had betaald, en indien hij nog geen «zittengeld» had gekweten, diende hij 5 pond 10 s. gr. te geven. Daarbij kwamen dan nog 10 s. gr. ten voordele van deken en vinders, 2 s. 8 d. gr. ten behoeve van het kerkelijk gilde, ook kapellegeld genaamd, alsmede het gewone drinkgeld aan de ambachtsklerk en het gewone «tractement» van deken en vinders. Aan niemand, die aan deze voorwaarden voldeed, mocht het lidmaatschap geweigerd worden.

De zoon van een meester, geboren na de opname van zijn

12. Na de tweede inval van de Fransen, werden onze gewesten bij Frankrijk ingelijfd en bij besluit van 9 Vendémiaire jaar IV (1 oktober 1795) werden de wetten van de Republiek ook voor de ingelijfde gebieden van kracht, onder meer de wet Le Chapelier van 2-17 maart, gevolgd door de wet van 14-27 juni 1791, die alle ambachten en neringen verbood. Zie: P. Allossery, *Het gildeleven in vroeger eeuwen*, Brugge, 1926, blz. 245.

13. Samen met de magistraat werden de ambachtsbesturen, naar aanleiding van hun verkiezing, in de registers van de wetsvernieuwingen van de stad Brugge ingeschreven. Dergelijke registers bestaan voor de perioden van 1363 tot 1374, van 1397 tot 1443 en van 1468 tot 1786; ze worden op het Brugse stadsarchief bewaard.

vader in het ambacht, kon reeds op vijftienjarige leeftijd op zijn beurt het meesterschap verwerven. De voorgeschreven leertijd bedroeg twee jaar en moest bij dezelfde meester uitgedaan worden. Verliet de leerknapp zijn meester vóór zijn leerplicht ten einde was, dan was hij verplicht bij zijn vroegere meester terug te komen wilde hij zijn leertijd beëindigen. Deed hij dat niet, dan kon hij bij geen ander meester opgenomen of tewerkgesteld worden. Daarenboven diende een zekere vergoeding aan de meester uitgekeerd te worden voor de schade die het vertrek van de leerknapp had veroorzaakt. Bij de aanvang van de leertijd had de leerknapp volgende kosten : 20 s. gr. als zittégeld of leergeld, 12 d. gr. als gildegeld, 12 d. gr. te betalen ten voordele van deken en vindfers, en 8 d. gr. ten voordele van de ambachtsklerk.

De meesters hadden benevens één of meer leerknappen, ook volwaardige knappen of gezellen in hun dienst. Deze gezellen mochten hun meester niet verlaten, tenzij na beëindiging van de overeenkomst. Pas daarna mochten zij door andere meesters in dienst genomen worden.

Het ambacht groepeerde alleen de meesters, al bezat het ambachtsbestuur ook een zekere rechtsmacht over de gezellen en de leerknappen. De ambachtsleden betaalden een jaarlijkse bijdrage van 20 s. gr., dat om de drie maanden per 5 s. gr. diende voldaan te worden, te weten : met Pasen, met het feest van Sint-Jan (24 juni), met het feest van Sint-Bavo (1 oktober) en met Verzworen Maandag, d.i. de eerste maandag na Driekoningenfeest (6 januari), dag waarop tevens de jaarlijkse ambachtsrekening werd afgehoord. Werd de beroepsbedrijvigheid opgeheven, dan bleef men verder tot zijn afsterven lid van het ambacht en diende men slechts een jaarlijkse bijdrage van 12 d. gr. te betalen, tenware men als actief lid verder wenste beschouwd te worden, in welk geval de jaarlijkse bijdrage op 3 s. 4 d. gr. was bepaald. Onder actieve leden verstond men deze, die aan de vergaderingen en aan het nemen van beslissingen in de schoot van het ambacht deelnamen. Bij het afsterven of

het uittreden uit het ambacht moest een doodschuld gekweten worden. Aan de weduwen van afgestorven meesters was het toegelaten de beroepsbedrijvigheid van haar overleden echtgenoot voort te zetten.

Het bestuur van het ambacht, dat jaarlijks werd herkozen, bestond uit een deken in de regel bijgestaan door zes vinders of bestuursleden. Aan hen was de taak opgedragen te zorgen voor de goede gang van zaken in het ambacht, en voor de stipte naleving van de ambachtskeure en de gemeentelijke verordeningen in verband met de beroepsactiviteiten. Ze dienden er verder over te waken dat orde en tucht in de corporatie en tussen de ambachtsleden onderling heerste; ze oefenden toezicht uit op de arbeid en de arbeidsvoorwaarden, evenals op de voortgebrachte of verhandelde produkten. Aan deken en vinders waren de ambachtsleden dan ook eerbied en gehoorzaamheid verschuldigd. Straffen waren overigens voorzien tegen de leden, die het corporatiebestuur wederspanning waren. Elk vergrijp tegen de ambachtskeure en de gemeentelijke verordeningen werd met een geldboete of een andere verplichting bestraft. Deken en vinders waren gemachtigd vonnis te vellen tegen ongehoorzame of rebellerende leden, alle boeten wegens overtredingen in verband met het ambacht of de beroepsbedrijvigheid te innen, en aan de weerspanningen de beroepsactiviteit te verbieden tot de opgelegde boeten of andere straffen waren voldaan. Ook beslechtten zij de geschillen betreffende de schulden van het ene lid tegenover het andere, voor zover deze schulden in verband stonden met de beroepsbedrijvigheid.

De deken mocht zijn vinders dagvaarden wanneer het hem belieft. Hij mocht ook de gewone leden oproepen, wanneer hij hun hulp nodig achtte. Eigen afwezigheid op bepaalde vergaderingen of plaatsen werd de deken dubbel zo zwaar als verzuim aan een oproep van de vinders aangerekend. Deken en vinders was het echter niet toegelaten het gildegeld (jaarlijkse bijdrage) te vermeerderen of nieuwe lasten in te voe-

ren, zonder de machtiging van de schepenen en de algemene instemming van de leden.

Het geldelijk beheer van het ambacht was toevertrouwd aan één of twee gouverneurs, terwijl een klerk zich met de meer administratieve taken van het ambacht inliet. Oefenden gouverneurs en klerk aldus in enigermate bestuursfuncties uit, ze mieken nochtans geen deel uit van het eigenlijke ambachtsbestuur; ze handelden uitsluitend voor rekening en onder de verantwoordelijkheid van de deken; ze werden ook niet ieder jaar herkozen.

Voor het uitoefenen van hun functies genoten deken, vinders en klerk blijkbaar geen vaste vergoeding; ze hadden echter bepaalde voordelen bij de aanneming van nieuwe meesters en van leerknappen alsook wellicht van de boeten. Of de gouverneurs enige vergoeding bekwamen of van sommige voordelen profiteerden, hebben wij niet kunnen uitmaken.

De activiteit van de oudkleerkopers bestond in het handeldrijven in klederen en ze hadden daarvan het monopolie. Alleen de leden van het ambacht vermochten zowel nieuwe als oude en herstelde mans-, vrouwen- en kinderklederen te verkopen, en niemand anders, zelfs de kleermakers niet, was het toegelaten dergelijke klederen te maken of te laten maken om verkocht te worden. De kleermakers werkten uitsluitend op bestelling en mochten alleen stoffen verwerken, die hun door de bestellers waren ter hand gesteld. De oudkleerkopers daarentegen vervaardigden allerhande klederen van oude stoffen, waarvan zij in het bezit waren, en ze herstelden oude klederen, hun toebehorende, zelfs met nieuwe voering. Het was hun niet toegelaten oude stoffen tegen loon te verwerken. De kleermakers was het niet geoorloofd oude klederen op te kopen om voort te verkopen of om te verhuren, en de oudkleerkopers, van hun kant, was het niet toegelaten klederen van nieuwe stoffen te vervaardigen. Ook mocht de ene oudkleerkoper zijn waren niet door een andere oudkleerkoper laten verkopen.

De aankoop van oude klederen mocht enkel door de leden van het oudkleerkopersambacht en ten hunnen huize gebeuren. Het aflopen van straten of het huis aan huis aandoen om oude klederen op te kopen, was voor iedereen, ook voor de oudkleerkopers verboden. Oude klederen, die in verkoopzalen, door de leenbanken of in openbare veilingen van de hand gedaan werden, mochten door de niet-oudkleerkopers alleen aangekocht worden voor zover het om eigen gebruik ging. En wanneer bij de aankoop van oude klederen door een kleerkoper een andere kleerkoper aanwezig was, diende de eerste de tweede te «contenteren».

De oudkleerkopers verkochten hun waren ofwel ter Vrijdagmarkt ofwel te hunnen huize. Op de Vrijdagmarkt werden de te koop gestelde klederen ten toon gespreid en in hun huis hingen ze ten toon in de winkel. De oudkleerkoper, die de Vrijdagmarkt als verkoopplaats gebruikte, mocht in zijn woning noch op een andere plaats toog en winkel houden, en omgekeerd. Het was de oudkleerkopers verder niet toegelaten hun waren door «uitdragers» te laten verkopen. Deze «uitdragers» verkochten eveneens oude klederen en stonden daarvoor eveneens op de Vrijdagmarkt. Maar in tegenstelling met de oudkleerkopers, mochten zij hun waren aldaar niet ten toon spreiden: ze moesten ermede op de arm staan op een voor hen speciaal aangewezen plaats. Daarenboven mochten hun waren enkel uit oude, niet herstelde klederen bestaan. Niemand, mocht ook klederen maken of laten maken om ze naar leenbanken te dragen en ze door deze leenbanken te laten verkopen of om ze langs publieke veilingen te gelde te maken. De oudkleerkopers zelf dienden hun waren te verkopen voor wat ze waren; aldus was het hun onder andere verboden een oud kledingstuk, dat hersteld geworden was, voor niet hersteld te doen doorgaan.

De import van oude klederen, hetzij van buiten de stad, hetzij van buiten het land, was eveneens door strenge reglementen geregeld. Telkens oude klederen binnen de stad werden gebracht, moest hiervan kennis gedaan worden aan de

deken van de oudkleerkopers. Ze mochten niet te Brugge opgeslagen worden, maar moesten dadelijk en uitsluitend aan oudkleerkopers verkocht worden. Bleek dat niet mogelijk, dan gaf de ambachtsdeken schriftelijke toelating om ze naar andere plaatsen uit te voeren. Maar omgekeerd, was ook de uitvoer van oude klederen zonder schriftelijke machtiging van de deken van de oudkleerkopers door niemand toegelaten.

Het spreekt vanzelf dat op de naleving van al deze maatregelen streng werd toegezien en op de overtredingen ervan straffen stonden. Deze straffen bestonden uit verbeurdverklaringen en geldboeten. Ten einde inbreuken en overtredingen te kunnen opsporen, waren deken en vindere van de oudkleerkopers niet alleen gerechtigd om op de markt en in de winkels van hun ambachtsleden onderzoeken in te stellen, maar ze vermochten ook hetzelfde te doen in de winkels en de werkplaatsen van de kleermakers. En omgekeerd, was het deken en vindere van de kleermakers toegelaten om overtredingen van hun ambachtskeure bij de oudkleerkopers op te sporen. Vermits verbeurdverklaringen en geldboeten, hetzij in hun geheel, hetzij gedeeltelijk, persoonlijk voordeel voor de betrokken dekens en vindere opleverden, waren ze voor hen een prikkel om geen overtreding ongemoeid te laten.

Deze prikkel, gepaard aan de gekende naijver tussen de verschillende ambachten, gaf weleens aanleiding tot twijfelachtige interventies en tot lang aanslepende en kostelijke processen. Zo had een lijnwaadhandelaar te Brugge de gewoonte zijn eigen mantel, die hij reeds ongeveer zes jaar persoonlijk gebruikte, achteraan in zijn winkel aan een kapstok te hangen, toen deken en vindere van de oudkleerkopers op 4 oktober 1688 zijn winkel binnenvielen en de mantel in beslag namen, zich beroepende op artikel 26 van hun ambachtskeur volgens welke zij «vermoghden te callaingieren alsulcke goederen als zy in de winckel bevonden, hemlieden neerynghe ende functie raeckende». Tegen deze

inbeslagname spande de lijnwaadhandelaar een proces in voor de Brugse schepenbank dat bijna vier jaar aansleepte en pas op 18 augustus 1692 zijn beslag kreeg met de veroordeling van de oudkleerkopers tot teruggave van de aangeslagen mantel en tot de kosten van het geding.

Bovenvermelde bijzonderheden over de inrichting van het ambacht van de oudkleerkopers en de werkkring van zijn leden, zijn bijna uitsluitend ontleend aan de project-ampliatie van de ambachtskeure, die in 1719 door het ambacht aan de stadsregering werd voorgelegd. Het ligt voor de hand, dat deze ampliatie niet gaat over het geheel van de keure maar alleen over de punten ervan waaraan wijzigingen werden voorgesteld. Dit blijkt overigens duidelijk uit paragraaf 45, waarin wordt gezegd dat «alle voorgaende ordonnantiën, reglementen ende pointen van ceure, aen desen niet contrariërende, in hun volle vigueur» behouden bleven. Vanzelfsprekend is het ook, dat de ambachtskeure van de 18e eeuw in tal van punten met de oorspronkelijke keure uit de 13e eeuw verschilde. Onvermijdelijk zullen in de loop van de tijden heel wat wijzigingen zijn aangebracht naargelang de omstandigheden daartoe aanleiding gaven. Het laat nochtans de indruk dat deze wijzigingen niet al te talrijk en niet erg ingrijpend zullen geweest zijn, vermits keurwijzigingen door het stadsbestuur werden uitgevaardigd en er in het Brugse stadsarchief daaromtrent geen teksten werden gevonden.

In de schoot van het ambacht bestond ook een kerkelijk gilde met eigen kapelaan, eigen kerkornamenten en aparte inkomsten en uitgaven. Aan het hoofd van het gilde stond een deken, waarschijnlijk bijgestaan door een schilddrager. De deken van het gilde mocht deze waardigheid niet met een bestuursfunctie in het ambacht cumuleren, en hij werd, evenals de leden van het ambachtsbestuur, jaarlijks herkozen.

Dat het gilde zijn kerkdiensten oorspronkelijk in de Sint-Nikolaaskapel heeft laten celebreren, is een bewering van

J. Gailliard ¹⁴, die noch ontkend noch bevestigd kan worden. De Sint-Nikolaaskapel, door Gailliard bedoeld, stond in de huidige Sint-Nikolaasstraat ; ze werd in 1394 door Nikolaas Pagant gesticht, en op het einde van de verleden eeuw gesloopt ¹⁵. Maar zoveel is zeker dat de H. Nikolaas door het gild als patroonheilige werd vereerd, evenals dit ook het geval was bij het kleerkopersambacht van Gent ¹⁶. Daarenboven werden nog de H. Laurentius en Onze-Lieve-Vrouw van de Zeven Smarten op een bijzondere wijze vereerd, wat gemakkelijk te verklaren is.

Het Sint-Nikolaasgilde van de Brugse oudkleerkopers had al van vóór 1481 zijn kapel in de Sint-Salvatorskerk. Dat was de zogenaamde Sint-Laurentiuskapel in de zuidelijke beuk van het koor. Naast het altaar van de H. Laurentius, dat door het gild van de oudkleerkopers werd gebruikt, trof men in deze kapel nog een viertal andere altaren aan. Van 1480 af werd de kooromgang van de Sint-Salvatorskerk verbouwd en kwamen verscheidene kranskapellen tot stand. Meteen verdween de Sint-Laurentiuskapel. Na de verbouwingen betrof het oudkleerkopersgilde de tweede kranskapel van de zuidelijke kooromgang en bracht waarschijnlijk het vroegere altaar van Sint-Laurentius aldaar over. Voortaan zou deze kapel ofwel de Sint-Laurentiuskapel ofwel de Sint-Nikolaaskapel genoemd worden. Het is in deze kapel dat pastoor Jan van Coudenberghé de broederschap van O.L.Vrouw van Smarten oprichtte en de zorg over deze broederschap aan het gilde van de oudkleerkopers zou toevertrouwd hebben. Deze zorg mocht niet altijd voorbeeldig genoemd worden ; ze werd daarom in 1625 aan het gilde van de oudkleerkopers onttrokken. Dat gebeurde op verzoek van koning Filips IV door de bisschop van Brugge, omdat de oudkleerkopers maar weinig ijver aan de dag legden ten

14. J. Gailliard, *a.w.*, blz. 144.

15. Zie: A. Duclos, *Bruges, histoire et souvenirs*, Brugge, 1910, blz. 302, 303, 494.

16. Vgl. P. Allossery, *a.w.*, blz. 195.

aanzien van de broederschap. Niettemin werd dezelfde kapel verder door het gilde van de oudkleerkopers en de broederschap van O.L.Vrouw van Smarten gedeeld. Gaandeweg echter bleef de benaming van Sint-Laurentiuskapel achterwege en kwam de benaming van kapel van O.L.Vrouw van de Zeven Smarten meer en meer in gebruik, zodanig zelfs dat ook de benaming van Sint-Nikolaaskapel op de achtergrond werd gedrongen ¹⁷. In de titels van de bewaard gebleven rekeningen van het gilde wordt nooit gesproken van het gilde van Sint-Nikolaas, maar spreekt men zowel van «de ghilde van den ambochte van den houdencleercoopers in Brugghe», als van de «ghilde van Maria van de Seven Weeden, die de cleercoopers houden bin der kercke van Sint-Salvatoors binnen Brugghe».

Van de kerkornamenten, waarover het gilde in 1617 en later beschikte, bezitten we de lijst; deze wordt hierna als Bijlage medegedeeld. Onder de kunstvoorwerpen, die in deze lijst worden opgesomd, mogen enkele houten beelden, een vastendoek ¹⁸, een kistje waarop de beeltenissen van O.L.Vrouw van de Zeven Smarten en van de heiligen Nikolaas en Laurentius waren geschilderd, alsmede een zilveren monstrans en een zilveren paasbard ¹⁹ vermeld worden ²⁰.

Wat het ambacht bezat aan eigendommen of voorwerpen,

17. Zie: A. Duclos, *De eerste eeuw van het broederschap der Zeven Weeddommen van Maria in de Sint-Salvators te Brugge*, Brugge, 1922, blz. 57-67.

18. Over betekenis, vorm, versiering en gebruik van vastendoeken in Vlaanderen, zie: M. English, *Vastendoeken*, in *Handelingen van het Genootschap «Société d'Emulation» te Brugge*, dl. XCVIII (1961), blz. 110-113.

19. Over het paasbard en zijn betekenis en gebruik, zie: R.A. Parmentier, *Deux portepaix conservés dans le diocèse de Bruges*, in *Handelingen van het Genootschap «Société d'Emulation» te Brugge*, dl. LXX (1927), blz. 166-173.

20. Twee zilveren kruisbeelden en twee zilveren ampullen, toebehorende aan het gild van de oudkleerkopers, waren in 1578 door het stadsbestuur opgeëist. Zie: A. Schouteet, *Inventaris van het goud- en zilverwerk in april 1578 te Brugge opgeëist*, in *Handelingen van het Genootschap «Société d'Emulation» te Brugge*, dl. CV (1968), blz. 237.

die niet ten behoeve of ter versiering van de gildekapel dienden, is ons niet bekend. Niettemin weten wij dat het ambacht over een vaandel beschikte, die in 1552 door de Brugse schilder Joost de Laval op rood damast was geschilderd ²¹.

Bloei en verval van het ambacht van de oudkleerkopers gingen uiteraard gepaard met de evolutie van het ambachtswezen en met de sociale en economische toestanden te Brugge. De hoogste bloei mag men dan ook waarschijnlijk op het einde van de 14e en in het begin van de 15e eeuw situeren. Het aanzienlijke aantal vreemdelingen, die in die periode het poorterschap van Brugge hebben aangekocht, ten einde het beroep van oudkleerkoper in deze stad vrij te kunnen uitoefenen, staaft ons vermoeden. Tussen 1418 en 1434 bedroeg hun aantal niet minder dan veertig. Dat is meteen ook een bewijs, dat het beroep van oudkleerkoper te Brugge in die tijd aantrekkelijk moet geweest zijn, want het merendeel van deze nieuwe poorters kwam van ver afgelegen plaatsen: uit Brabant, Limburg, Noord-Frankrijk, Noord-Nederland, zelfs uit de omstreken van Parijs ²².

Ook inzake de maatschappelijke positie stonden de oudkleerkopers te Brugge niet ten achter bij de leden van de andere ambachten. Wel integendeel. Onder de notabelen, die zich in 1328 ten behoeve van de stad Brugge borg stelden voor een lening van 20.000 pond parisis aan de Florentijnse geldschieder Donaas de Pruches, behoorden vier oudkleerkopers: Laurens van Thorout, Willem van Meetkerke, Lamsin van Pene en Wouter de Houkere ²³. En onder de eigenaars van eigendommen te Brugge gelegen, omstreeks 1580, zijn de oudkleerkopers goed vertegenwoor-

21. Over Joost de Laval, zie: R.A. Parmentier, *Bronnen voor de geschiedenis van het Brugsche schildersmilieu in de XVIe eeuw*, in *Revue belge d'archéologie et d'histoire de l'art*, dl. VIII (1938), blz. 264-269.

22. Zie: R.A. Parmentier, *Indices op de Brugsche Poorterboeken*, Brugge, 1938.

23. Vgl. L. Gilliodts-van Severen, *a.w.*, dl. I, blz. 397.

digd ²⁴. Daarenboven wijzen de geslachtsnamen er op dat vele oudkleerkopers tot bekende en vooraanstaande families behoorden.

A. SCHOUTEET

BIJLAGEN

I

1463 maart 12. - *Jan Laerke, Jan Lefevere en Jan de Eliee, dismeesters van de Sint-Salvatorskerk te Brugge, erkennen dat Victor Simoens, de bierpackere, en zijn vrouw, Margaretha fa. Jacob van Leken, een stichting in voormelde kerk hebben gedaan van twee bedelingen, iedere bedeling van veertig proven en iedere prove ter waarde van 3 s. par. Van iedere bedeling moeten zes proven naar het ambacht van de oudkleerkopers van Brugge gaan.*

Oorspronkelijk stuk, met het geschonden zegel van de eerste oorkonder; de zegels van twee andere oorkonders zijn verloren.

II

1513 februari 24. - *De notaris Johannes Urbaan, instrumenteert dat Jan van Houc, deken van het gilde, Pieter Mordake, Jan de Knoddere, Thomas de Pruet, Cornelis Struusbolle, Adriaan Bernier en Bernard Reynhoudt, ouderlingen van het ambacht van de oudkleerkopers te Brugge optredend in naam van het gehele ambacht, de verwijdering eisen van een «tavreelkin van latoene», dat door Jan van Zandycke en Adriaan Jaquemyn, respectievelijk deken van het ambacht en deken van het gilde van de oudkleerkopers, in de kapel van Onze-Lieve-Vrouw van de Zeven Weeën in de Sint-Salvatorskerk te Brugge, hun gildekapel, zonder toe-*

24. Zie: L. Gilliodts-van Severen, *Les registres des «Zestendeelen» ou le cadastre de la ville de Bruges de l'année 1580*, in *Annales de la Société d'Emulation de Bruges*, dl. XLIII (1893).

lating van het gehele ambacht werd aangebracht, en dit uitsluitend op kosten van de twee laatstgenoemde dekens.

Oorspronkelijk stuk, met de signatuur van de notaris.

III

1552 februari 9. - *In het proces tussen het ambacht van de oudkleerkopers en het ambacht van de oudgrauwwerkers, betreffende de eis van de oudkleerkopers om tussenkomsst van een vierde in de kosten van onderhoud van de Vrijdagmarkt door de oudgrauwwerkers, beslissen schepenen van Brugge de zaak tot maandag eerstkomende uit te stellen.*

Oorspronkelijk stuk, met de signatuur van J. de Corte.

IV

1584 april 7. - *Maximiliaan van Duvenede en Jacob de Sainthilaire, schepenen van Brugge, oorkonden dat Lenaerdt van Stexele, deken, Andries van Diesbrouck en Christiaan de Kueninck, vindere, Loys Verstepel, deken van het gilde, Jacob Minne, schilddrager, Jan de Briatere en Jaecques Modus, gouverneurs, Arnoud van Berchem en Galiaan de Vriese, ouderlingen van het ambacht van de oudkleerkopers van Brugge, optredend in naam van het gehele ambacht, een rente van 10 schelling groot 's jaars hebben gevestigd ten voordele van Katheline, dochter van Lenaert van Stexele en Katheline van Rutem, onder verband van het bezit van het ambacht en van ieder lid ervan.*

Oorspronkelijk stuk. De zegels van de oorkonders zijn verloren.

V

1590 januari 29. - *Jacob de Jonghe en Jacob Budsin, schepenen van Brugge, oorkonden dat Lenaert van Sterxele, de oudkleerkoper, en zijn echtgenote Cathelyne van Ruthem, de rente van 10 schelling groot, vermeld in de voorgaande akte, aan Joos van Overdyle hebben overgedragen.*

Oorspronkelijk stuk. De zegels van de oorkonders zijn verloren.

VI

1692 augustus 18. - *Uitspraak van schepenen van Brugge in het proces tussen Gerard Arents, lijnwaadhandelaar, en het ambacht van de oudkleerkopers. Het ambacht wordt veroordeeld om de mantel, die door het ambacht in de winkel van Arents werd aangeslagen, terug te geven en tot betaling van de kosten van het geding.*

Oorspronkelijk stuk, ondertekend: *Philippe van Volden, 1692.*

VII

1719 maart 13. - *Project-ampliatie van de ambachtskeure van de oudkleerkopers te Brugge, door het ambachtsbestuur aan de stadsregering voorgelegd.*

Alsoo edele ende weerde heeren burghmeesters ende schepenen der stede van Brugge voor hemlieden ghecommitteerde ter tresorie hadden gherenvoyeert seker requeste by appointemente van daeten ... decembre 1718, onderteeckent ..., ghepresenteert vanweghen deken ende eedt mitsgaders oude dekens ende supposten van den ambochte van de oudecleercoopers binnen deser stede, nopende het inbrynghen van soo groot nombre van oude cleederen van andere conynckrycken ende provintiën, soo by vrimdelynghen als inboorelyngen, waerin sy daghelicx waeren negotiërende mitsgaders dselve vercoopende, soo aen diversche vrimdelynghen als aen de inwoonders deser stede, welcke vrimdelynghen ende inwoonders niet bevrydt en syn onder denselven ambochte, hetwelcke is streckende tot eene totale ruyne van den voornomden ambochte ende distructie van het ghemeente, mitsgaders jegens de oude privilegiën van diere, omme redenen dat de vrimdelynghen, deselve vrimde goederen binnen deser stede coopende, die aenstonts transporteren naer andere steden, soo binnen als buyten Vlaenderen, daer dat deselve vrimdelynghen, soo van de stad Ghendt, Cortrycke, Doornycke, Ipre, Ryssel als alle andere steden ende platsen, vóór desen plachten hunne goederen te commen coopen by de bevrijde van desen ambochte; achtervolghende welcken appointemende den meerghenoomden deken ende eedt, mitsgaders oude deckens deselve requeste hadden beweeght in handen van d'heeren ghecommitteerde ter tresorye ende aldaer, persoonlick comparerende, hadden deselve heeren ghecommitteerde gheseyt, dat sy moesten overbrynghen een project van point van ceure, soo in 't regard van de vrimde goederen. Is in alle andere regarden daerin sy hun waeren vindende gheledeert; ten welcken eynde ende omme aen deselve or-

donnantie te vulcommen, sy aen UEd. waeren overghevende het naer-
volghende.

1. Alvooren, wat man die bevryt wilt wesen in den voornoonden
ambochte, die moet bryngghen certificatie van de platse daer hy
ghebooren is, dat hy goet cnape is, ende daertoe moet hy souf-
fisantelick het ambocht connen doen metter hant, ende poorter
deser stede wesen.
2. Item, dengonnen het ambocht by eenen vryen meester deser
stede gheleert hebbende ende betaelt hebbende het sitteghelt
hiernaer verclaert, sal gheven ten prouffytte van den ambochte
drye ponden thien schellynghen gr., ende hetselve sitteghelt niet
betaelt hebbende vyf ponden thien schellynghen grooten over
syn vryhede respectievelick boven thien schellynghen grooten
voor den deken ende vynders, mitsgaders voor de gilde ofte
cappellegelt twee schellynghen acht grooten, aen den clercq het
ghewoonlick drynckgelt ende aen deken ende eedt het ghewoone-
lick tractement.
3. Voorts, soo wie et voorseyde ambocht leeren wilde die sal
alvooren moeten poorter wesen ende sal hetselve twee jaeren
moeten leeren ende geven voor sittegelt ten incommen twyntigh
schellynghen grooten, voor het gildegelt twaelf groote, voor den
deken ende vynders twaelf groote, ende voor den clercq acht
groote; ende als hy vol gheleert sal syn ende de vryhede van
den voorseyden ambochte sal willen hebben, soo sal hy aen den
voorseyden ambochte noch gheven de voornoemde drye ponden
thien schellynghen grooten, aen den deken ende vynders thien
schellynghen grooten, ende ghilde ofte cappellegelt twee schel-
lynghen acht grooten, aen den clercq de jonste, ende aen den
deken ende vynders het tractement.
4. Item, soo wat leerlynck van den voorseyden ambochte synen
meester ontghynghde aeler hy synen leertyt voldael hadde, ende
daernaer wederquaeme in den voorseyden ambochte, is hy gehou-
den by synen meester den leertyt te veldoene, aeler hy vermagh
te gaen wercken by een ander, ende bovendien schuldigh synen
meester te veldoene van de schaede die hy by syne absentie ghe-
hadt heeft, ter tauxatie van deken ende eedt van denselven am-
bochte.
5. Item, dat elck vrye meesterskynt syn vryheyt lossen magh met-
ten ouderdom van vyfthien jaeren, behoudens dat kynt ghe-
booren synde binnen den tydt dat syn vader vrymeester is ghe-
weest in 't voorseyde ambocht, ende alsdan gheven aen deken
ende vynders het ghewoonelick tractement tot syne wynlossyn-

- ghe, den clerq het ordinair drynckgelt, ende twee schellynghen acht groote over het gilde ende cappellegelt.
6. Item, soo wanneer dat een man, die het voorseyde ambocht souffisantelick doen can metter handt, syn vrydom versouckt te hebben in tselve ambocht, den deken ende vynders schuldigh syn t'allen tyden hem daertoe te aenveerden, midts synde poorter deser stede ende betaelende hetgonne hiervooren vermeld.
 7. Voorts, dat eenieder bevrydt synde onder denselven ambochte ende het ambocht exercerende, sal moeten betaelen het ghewoonelick ghildegelt ofte pointynghe, te weten: op Paeschgildegelt vyf schellynghen grooten, op Sint Jans vyf schelynghen gr., op Baefmisse vyf schellynghen gr. ende op Vercooren Maendagh, wesende den dagh van de rekenynghe, insghelycx vyf schellynghen gr. van ider jaer, ende dengonnen den ambochte niet exercerende sal moeten geven twaelf groote tsaers, tenwaere deselve ghekent wilden worden in de rekenynghen van den ambochte ende in alle voorvallende affairen alwaer het gheheel ghemeente wort versocht, dewelcke alsdan sullen moeten betaelen tot drye schellynghen ende vier grooten tsaers.
 8. Ende waert by aldien den ambochte eenighen dienst van noode hadde van deselve vrye meesters, den ambochte niet exerceren den tsy tot hunnen gouverneur ofte anderssints, sullen sy verobligiert syn denselven dienst te doene oftewel te scheeden uuyt denselven ambochte ende betaelen hunnen doodtschult.
 9. Item, soo wie een oudt cleedt dat vermaeckt is, voor onvermaeckt, verbeurt thien schellynghen paryse.
 10. Item, dengonnen die ter marct staet met syne goederen en vermagh t'synen huysse nocte op eenighe andere platsen toogh ofte vente te doene op de boete van drye ponden paryse, tenwelcken tyde den deken vermagh soo tsynen huysse als op andere platsen denselven toogh te beletten ofte ennighe van syne vynders in cas van absentie van den deken.
 11. Item, soo wie syn eygen goet bedinght, verbeurt twyntich schellynghen par.
 12. Item, den enen vryen meester staende in ofte op eenighe platsen, marcten ofte straeten, gelt biedende naer eenighe cleederen, ende daer bij synde een ofte meer vrymeesters, mitsgaders den coop toegheslaghen wordende in hunne presentie, sal den cooper de andere vrye meesters daerover moeten contenteren.
 13. Item, en is aen niemant gheoorlooft van den voorseyden ambochte te gaen vraeghen nocte soucken langst de straete om te coopen oude cleederen, tenwaere hy daertoe versocht waere, op de boete van drye ponden paryse telcker werf.

14. Verbiedende inschelycx aen alle persoonen, van wat conditie sy soudē moghen wesen, niet vry synde onder denselven ambochte, te coopen eenighe oude cleederen ofte andere goederen den ambochte raeckende, soo langst de straete als alomme elders, tenwaere ten huysse van de bevryde cleercoopers deser stede, op de boete van twaelf ponden par. van elcken stuccke ofte de verbeurte van deselve goederen.
15. Verbiedende oock aen alle voorverkoopighen ende andere persoonen deselve fonctie doende in het stille te coopen eenighe cleederen ofte andere goederen den ambochte raeckende in de publicke berghen, stedenhuysen ende venditiën tsy dat sy van eenighe andere persoonen daertoe ordre hebben ofte niet, tenwaere goederen dienstigh tot hun lichaem op de voorseyde boete van twaelf ponden paryse van elcken stuccke ofte de verbeurte van deselve goederen.
16. Item, soo hebben deken ende vynders macht om al het ghestoolen goet daerop sy eenighe presumptie syn hebbende op te houden, tsy ter Vrydachmarct, t'hunnen huysse ofte op andere publicque straeten ende marcten, behoudens elcx recht.
17. Item, dat gheene uuydragegen gheoorlooft en syn met hunne goederen ofte van andere persoonen gegeven, platse te kiesē op de Vrydagmart omme deselve goederen aldaer ten toone te legghen om te vercoopen, maer is wel gheoorlooft met deselve goederen op hunnen aerme te staene omme deselve te vercoopen op de boete van ses ponden par. die de contrarie dede, ende dat de voorseyde uuydragegen staen sullen op deselve ghecoustumeerde platse sonder te moghen staen op eenighe andere platsen op de boete als vooren, wel verstaende dat deselve goederen syn oude afgheleyde goederen sonder dat deselve gherepareert syn.
18. Item, dat gheenen vryen meester van den voorseyden ambochte en gheoorlooft eenigh goet te geven aen uuydragegen om te vercoopen op de boete van twaelf ponden paryse van elcken stuccke, tenwaere deselve uuydragegen by andere persoonen deselve goederen pretenderende te coopen daertoe waeren versoght.
19. Voorts, dat niemant van denselven ambochte syne goederen aen een ander en vermagh te gaen presenteren om te vercoopen ofte verheuren op de boete als vooren.
20. Item, dat de oudecleercoopers sullen vermoghen te maecken alle manieren van oude wercken, haer selfs goet synde, ende dat voorts vercoopen t'hunnen proffytte, mitsgaders hunne oude goederen verbeteren, tsy met nieuwe voederynghe ofte andersints, nemaer en sullen sy niet vermoghen te maecken eenigh

- oudt werck ofte nieuw werck voor loon op de boete van twaelf ponden par. alsoo dickwils als sy daarmede bevonden wierden.
21. Insgelycx sal den cleermaecker niet vermoghen te maecken eenighe cleederen om die te vercoopen, nemaer vermagh te maecken alderande soorten van cleederen voor loon van laeckenen ofte stoffen aen hem daertoe ter handt ghestelt op de boete van twaelf ponden par.
 22. Item, dat den cleermaecker niet en sal vermoghen te coopen eenighe oude cleederen omme voorts te vercoopen ofte verheuren op de boete van ghelycke twaelf ponden paresyse van elcken stucce soo dickwils als hy bevonden wierde, ende insgelycx en sullen de oude cleercoopers van nieuwe laeckenen snyden eenighe cleederen omme die voorts te vercoopen tensy deselve doende maecken by eenen cleermaecker op ghelycke boete.
 23. Item, dat van de drye voorenstaende articulen beede de voorsejde ambochten op elcanderen het ceurbesouck sullen hebben, ende de contrarie vindende de boete daeraf te innen, hetselve ceurbesouck niet voorder nemende dan in elcanders winckel, te weten: den cleermaecker op het maecken van nieuwe cleederen midtsgaeters oude cleederen voor loon ende de cleercoopers op het coopene, vercoopene ende verheurene.
 24. Voorts, wat belanght den cleermaeckere-friseerder en sal insgelycx niet vermoghen te maecken eenighe cleederen om die te vercoopen ofte danof toogh ende vente te doene op de boete van ghelycke twaelf ponden paresyse van ider stuck, nemaer vermagh oock te maecken alle soorten van cleederen voor loon van de stoffen dewelcke hy in syn huys is hebbende ofte degonne hem daertoe ghebrocht wordende, tenwelcken eynde den deken ende eedt cleercoopers ceurbesouck moghen doen op hunne winckels.
 25. Insgelycx sullen sy vermoghen te maecken toogh ende vente te doen van ondercleederen, te weten: rocklyfven, overdeckte mauwen daertoe dienende, manshemterocken totter langhde van een elle maer niet langher, vrauvelyvekens oock totter langhde van één elle, vrauwe- ofte kynderonderceuskens totter langhde van één elle maer niet daer boven, ende dat van de stoffen aen hun toeghestemt by het reglement van den 30en meye 1660, sonder te moghen ghebruycken eenighe miselaenen oock sonder te moghen ghebruycken eenighe andere stoffen dan degonne daerby vermeldt ende op deselve weerde ghelyck die aldaer verclaert staen, op de boete als vooren van ider stuck.
 26. Ende in 't regard van eenighe stoffen daerby vermeldt, die alnu in ghebruyck niet meer en syn, wort aen hun toegelaeten in

- platse van diere de grouve chergien ende legateuren, ghelyck deselve aen hun toghelaeten syn geworden by het sesde articule van het reglement van den 19en january 1671, omme deselve te ghebruycken tot hetgonne by het voorenstaende articule vermelt, sonder te moghen ghebruycken eenighe laecken chergien, op de boete als vooren van ider stuck, ende nopende dewelcke twee articulen den cleercooper insgelycx het ceurbesouck sal hebben in hunnen wyndel.
27. Item, en is niemant gheoorlooft niet vry synde in den voorseiden ambochte van de oudecleercoopers eenighe oude, nieuwe ofte vermaeckte cleederen, tsy voor mans, vrouwen ofte kynderen, te vercoopen op de boete van twyntigh pont par. van ider stuck, ende bovendien ghecorrigeert te worden soo het behooren sal.
28. Item, waert dat iemant eenighe cleederen maecte ofte dede maecken van laeckenen ofte andere stoffen, soo mans als vrouwecleederen mitsgaders kyndercleederen, ende die daernaer vercochten ofte deden vercoopen, souden verbeuren de boete als vooren van ider stuck.
29. Item, waert dat iemant, wie het soude syn, ghelycke cleederen dede maecken ende deselve daernaer in de respective berghen deser stede dede beleenen ende liete vercoopen in deselve berghen mitsgaders in Stedehuys ofte in eenighe publicque venditiën, sullen deken ende vynders van den meergenoemden ambochte deselve goederen vermoghen te callengieren oftewel interdectie doen in handen van de respective conchiergen ofte stochouders op de pennynghen van deselve vercochte goederen omme daeraen te verhaelen de voornoomde boete van twyntigh ponden par.
30. Ordonnerende aen die van de voornoomde berghen, midtsgaders alle de respective conchiergen ende stockhouders, de goederen ofte de pennynghen daeroppe dierghelycke callaingnien ofte interdectien syn ghedaen, te blyfven behouden onder hunne handen tot dies hyn blycken sal de slaeckynghen van diere, op peyne dat sy de voormelde boete in hun privee sullen moeten betaelen voor de eerste reyse, ende daerboven voor de tweede reyse ghecorrigeert te worden by den collegie van schepenen.
31. Interdicerende insghelycx aen alle de gheswooren stochouders ende uuytgeveghen deser stede eenighe goederen ofte cleederen in de publicque venditien, niet synde goederen van den sterfhuysse, te vercoopen op ghelycke boete, soo tot laste van den stockhouder ende uuytgeveghen, als tot laste van dengonnen

- deselve goederen aldaer beweeght hebbende ofte dengonnen de penninghen danof gheprocedeert pretenderende.
32. Item, dat van alle ghesillen die vallen in 't voorseyde ambocht, daer den heere ende weth geen recht aen en heeft, den deken ende vynders machtigh syn die te corrigieren, soo het hunlieden redelick duncken sal.
 33. Item dat deken ende vynders van den voorseyden ambochte machtigh syn weth ende justitie te doen van alle schulden, die de personen van den ambochte d'een jehens d'ander maecken van saecken den ambochte toebehoorende.
 34. Item, wat man van den voorseyden ambochte die rebel ofte overhoorigh is jehens den deken ofte vynders, sal den deken ende vynders machtigh syn te verbieden hun ambocht tot dat sy volcommen hebben aen d'ordonnantie van denselven deken ende vynders.
 35. Item, soo wat cnape van den voorseyden ambochte, die synen meester ontgynge eer hy synnen dienst voldaan hadde, die soude verbeuren drye ponden paryse; ende soo wat man van den ambochte hem te wercke stelde, die soude verbeuren de ghelycke boete, tenwaere hy derfde onder eedt verclaeren daerof niet te weten.
 36. Item, is geoorlooft aen den deken van den ambochte syne vynders te doen dachvaerden omme by hem te commen als het hem van noode is, ende die alsdan niet en compareerde soude verbeuren vyf schellynghen paryse ider werf; ende by aldien den deken niet en compareerde, soude verbeuren tweemaal vyf schel. paryse t'elcken; ende den deken van noode hebbende eenighe souffisante personen van den ambochte, vermagh deselve t'synder discretie t'ontbieden als het hem goet duncken sal, op ghelycke boete van vyf schel. par.
 37. Item, dat het niet en is gheoorlooft aen den deken ende vynders de pointynghe ofte gildegelden hiervooren verlaert te augmenteren, ofte andere lasten op te stellen, tensy met consente van schepenen ofte met generaelen consente van het ghemeente.
 38. Item, soo wanneer eenen vryen meester van den ambochte compt te sterfven, syne weduwe vermagh hetselve ambocht te exerceren soolanghe sy weduwe is.
 39. Item, is den deken ende vynders van den voorseyden ambochte machtigh alle de boeten te innen, die men verbeure in het voorseyde ambocht, ende dengonnen die se verbeurt heeft, haerlieder ambocht te verbieden totter tydt dat sy deselve voldaan sullen hebben.

40. Voorts wort verboden aen eenider, wie het soude moghen wesen, niet bevrydt synde onder desen ambochte, soowel inboorelynghen als vrimdelynghen, eenighe vrimde oude cleederen ghebrocht werdende van andere platsen ende steden, soo te lande als over zee, alhier binnen deser stede te huysen ofte hoven, tensy alvooren de advertentie van diere ghedaen synde aen den deken van denselven ambochte, op de verbeurte van deselve goederen.
41. Verbiedende insgelycx alle degonne diergelycke goederen inbryngende ofte doende inbrynghen, deselve binnen deser stede te vercoopen aen eenige personen, tensy aen degonne bevrydt synde onder denselven ambochte van de oudecleercoopers, op de verbeurte als vooren, soo tot laste van den cooper als den vercooper daer deselve bevonden worden.
42. Eende in cas die van denselven ambochte de goederen niet en quaemen te coopen, wort aen hun by desen gheconsenteert deselve te moghen vertransporteren buytten deser stede naer sulckdanighe platsen als sy in raede vynden, behoudens aen den deken doende de advertentie van transport, met declaratie waer sy van intentie syn deselve te transporteren ten welcken eynde aen den deken gheordonneert wort aen hun te geven schriftelick billiet met dagh, daete, nombre van packen ofte stucken, die sy op deselve daete sullen transporteren.
43. Verbiedende oock insgelycx aen eenider wie het is buytten deser stede te transporteren eenighe oude cleederen, tensy alvooren ghedaen hebbende aen den deken van denselven ambochte, tenwelcken eynde hy insgelycx verleenen sal moeten billiet, welck billiet versoght sal moeten worden daeghs voor den transport van deselve, alles op peyne van de verbeurte van diere.
44. Authoriserende deken ende vynders midtsgaders het geheele gemeente van de vrye cleercoopers te saemen ofte elck in hun particulier, de contrarie vyndende van de vier voorenstaende articulen, omme deselve goederen op te houden, soo te waghén, bergie, schepe als anderssints, ende die te transporteren ofte doen transporteren naer de camer van den ambochte t'elcx rechte.
45. Houdende middelertyt alle voorgaende ordonnantien, reglementen ende pointen van ceure, aen desen niet contrarierende, in hun volle vigeur.
46. Reserverende den heere ende weth t'hunnewaerts dese te moghen veranderen ende vermeederen in toecommende tyden, soo sy tot meerder proffyt, dienst ende welvaeren der voornoomde stadt ende den ambachte naermaels sullen vynden te behooren.

47. Ordonnerende ten surpluyse dese ghepubliceert te worden ter Halle, op dat niemant danof en pretexere reden van ignorantie, alsoock gheinsereert te worden in den ceurbouck van den ambachte.

Ende waeren onderteekent als deken ende eedt: Jan Pinson, het marcq van Hubrecht Minjot, Fransoys Gaernaeyns, Jan Joos van Hoestenbergh; voorts als oude dekens: Jacobus van Sande, Jan de Clerck, Heindryck de Vriendt, Jan van Ballenberghe, ende met 't marcq van Jan Vincent; midtsgaders als ghemeene supposten met 't marcq van Guilliame Frans, 't marcq van Jacob Robyn ende Olivier Mestdaght.

Naer collatie ghedaen jehghens het voorseyde project van point van ceure is dese copie daarmede bevonden te accorderen, by my onderschreven notaris binnen Brugghe residerende, t'oorconden XIIIen maerte 1719.

(Getekend:) J.J. de Stable, notaris.

VIII

1551-1629. - *Rekeningen van het kerkelijk gilde van de oudkleerkopers.* (1 deel).

Het deel bevat de hierna onder a-sss genoemde rekeningen. Deze werden opgemaakt door de deken van het gilde en geschreven in een papieren register, gebonden in een effen lederen band, die met een aangehechte strook leder en en gesp werd gesloten. Strook en gesp zijn verdwenen. Voor de aankoop van het register in 1551 betaalde het gilde 24 denier groot.

Het register behelst 139 door ons genummerde folio's van 29 cm hoog bij 20,5 cm breed, plus vooraan één papieren schutblad, waarop enkele penneproeven werden gemaakt. Wij lezen o.a.: «Laus Deo 1567. - Wie goede rekenynghe houden zal, ten daeghe des oordeels gesalveert zyn zal. - Cornelis van Hessche in Brugghe. - Eyst myn tyet passert, dezen - Joris van Stersele, de zone van Bernaerd van Stersele, staerf in jaer XVhondert LXXXIX tot Roeme in Ytalye, ende was oudt XX jaren ende half ghepasseerd. Ghodt ghedyncke de zyele». Oorspronkelijk moet er vooraan nog een tweede papieren en één perkamenten schutblad geweest zijn; daarvan resten nog de kimmen. Op een van deze verdwenen schutbladen stond wellicht een titel.

Ook tussenin zijn bladen verdwenen: er ontbreekt één blad tussen fol. 6-7, 7-8, 24-25, 29-30, 56-57, 82-83, 92-93, 112-113, en twee bladen tussen fol. 34-35 en 40-41. De verdwenen bladen behelsden meestal tekst; het uitgerukte blad tussen fol. 92-93 bevatte waarschijnlijk de complete rekening over het dienstjaar 1602/03. Daarentegen bleven de fol. 26 r., 29 v., 36 v., 39 v., 43 r.-v., 46 r., 49 r., 55 v., 66 v. blank. De rekeningen over de dienstjaren 1551/52 tot en met 1591/92 vangen steeds aan op 1 oktober en eindigen op 30 september. Van 1592/93 af lopen de dienstjaren van 1 oktober tot 1 oktober, met uitzondering voor de rekening over 1604/05, die op 10 januari eindigt.

Van afhoringen van de rekeningen is geen spraak, maar de meeste rekeningen werden ten teken van aanvaarding door de opvolgende rendant ondertekend.

Benevens de rekeningen bevat het deel op fol. 136 v.-138 v. de inventaris van de ornamenten van de gildekapel d.d. 25 april 1617, op fol. 139 r. een aantekening betreffende het aanschaffen van een «pardoen»kistje door het ambacht in 1585, en een aantekening betreffende het afsterven van deken Antoon van Zee op 13 januari 1614, en op fol. 139 v. een aantekening betreffende het afsterven van Joris (?) van Sterxele in 1580.

- a. (fol. 1-3 v.) Rekening van Cornelis van Scoebeke, over 1551/2.
- b. (fol. 4-5 v.) Rekening van Jan Anselmus, over 1552/3.
- c. (fol. 5-7) Rekening van Jan van Conincxloo, over 1553/4 (incomplete).
- d. (fol. 7 v.-8) Rekening van Jacob van Sterxele, over 1554/5 (incomplete).
- e. (fol. 8 v.-11) Rekening van Frans Blockeel, over 1555/6.
- f. (fol. 11 v.-13 v.) Rekening van Simon de la Ville, over 1556/7.
- g. (fol. 14-18 v.) Rekening van Jan van Conincxloo, over 1557/8.
- h. (fol. 19-20 v.) Rekening van Cornelis van Scoebeke, over 1558/9.
- i. (fol. 21-22 v.) Rekening van Frans Blockeel, over 1559/60.
- j. (fol. 23-24 v.) Rekening van Paulus de Cuenynck, over 1560/1.
- k. (fol. 25 r.-v.) Rekening van, over 1561/2 (incomplete).
- l. (fol. 26 v.-29) Rekening van Cornelis van Hessche, over 1562/3.
- m. (fol. 30-33) Rekening van, over 1563/4 (incomplete).
- n. (fol. 33 v.-34 v.) Rekening van Frans Blockeel, over 1564/5 (incomplete).

- o. (fol. 35-36) Rekening van, over 1565/6 (incomplete).
- p. (fol. 37-39) Rekening van Cornelis van Hessche, over 1566/7.
- q. (fol. 40 r.-v.) Rekening van Zeger vande Walle, over 1567/8 (incomplete).
- r. (fol. 41-43) Rekening van Cornelis van Scoebeke, over 1568/9.
- s. (fol. 44-45 v.) Rekening van Arnoud Strubolle, over 1569/70.
- t. (fol. 46 v.-48 v.) Rekening van Jan Anselmus, over 1570/1.
- u. (fol. 49 v.-51) Rekening van Jan Pieters, over 1572/3.
- v. (fol. 51 v.-53 v.) Rekening van Adriaan Canfin, over 1573/4.
- w. (fol. 54-55) Rekening van Arnoud de Vriese, over 1574/5.
- x. (fol. 56 r.-v.) Rekening van Frans Blockeel, over 1575/6 (incomplete).
- y. (fol. 57-58) Rekening van Cornelis van Scoebeke, over 1576/7.
- z. (fol. 58 v.-59 v.) Rekening van Cornelis van Edewalle, over 1577/8.
- aa. (fol. 60 r.-v.) Rekening van Paulus de Cueninck, over 1578/9.
- bb. (fol. 61-62 v.) Rekening van Jan van Hee, over 1579 - ?
- cc. (fol. 63-66) Rekening van Leonard van Sterxele, over 1584/1585 (?)
- dd. (fol. 67-70 v.) Rekening van Joris van Belle, over 1587/1589 (?)
- ee. (fol. 71-72 v.) Rekening van Galiaan de Vriese, over 1589/90.
- ff. (fol. 73-74) Rekening van Gerard van Zee, over 1590/1.
- gg. (fol. 74 v.-76) Rekening van Leonard van Sterxele, over 1591/2.
- hh. (fol. 76 v.-77 v.) Rekening van Lodewijk van Sterxele, over 1592 - (?)
- ii. (fol. 78-79 v.) Rekening van Zeger vande Walle, over 1592/3.
- jj. (fol. 80-82) Rekening van Joos vanden Dorpe, over 1593/4.
- kk. (fol. 82 v.-83) Rekening van Jacob Minnens, over 1594/5 (incomplete).
- ll. (fol. 83 v.-84 v.) Rekening van Galiaan de Vriese, over 1595/6.
- mm. (fol. 85 r.-v.) Rekening van Jacob Moenin, over 1596/7.
- nn. (fol. 86-87) Rekening van Jan vanden Berghe, over 1597/8.
- oo. (fol. 87 v.-88 v.) Rekening van Jacob Carette, over 1598/9.
- pp. (fol. 89-90) Rekening van Jan de Vriese, over 1599/1600.
- qq. (fol. 90 v.-91 v.) Rekening van Jacob Minnens, over 1600/1.
- rr. (fol. 92 r.-v.) Rekening van Galiaan de Vriese, over 1601/2.
- ss. (fol. 93 r.-v.) Rekening van Engel vande Steene, over 1603/4.
- tt. (fol. 94 r.-v.) Rekening van Filips de Vriese, over 1604/5.
- uu. (fol. 95-96) Rekening van Jan vanden Berghe, over 1604/5.
- vv. (fol. 96 v.-98) Rekening van Joos vanden Dorpe, over 1605/6.
- ww. (fol. 98 v.-99 v.) Rekening van Jan vanden Berghe, over 1606/7.

- xx. (fol. 100-101) Rekening van Christoffels van Berchem, over 1607/8.
 yy. (fol. 101 v.-102 v.) Rekening van Jacob Moens, over 1608/9.
 zz. (fol. 103-104) Rekening van Jan vanden Berghe, over 1609/10.
 aaa. (fol. 104 v.-106) Rekening van Bertram Breydele, over 1610/1.
 bbb. (fol. 106 v.-107) Rekening van Hendrik de Bierwaert, over 1611/2.
 ccc. (fol. 107 v.-110 v.) Rekening van Filips de Valckenaere, over 1612/3.
 ddd. (fol. 111-112 v.) Rekening van Jan de Vriese, over 1613/4.
 eee. (fol. 113-115) Rekening van Filips de Valckanaere, over 1614/5 (incompleteet).
 fff. (fol. 115 v.-117 v.) Rekening van Jan de Huvettere, over 1615/6.
 ggg. (fol. 118-120) Rekening van Arnoud de Valckenaere, over 1616/7.
 hhh. (fol. 120 v.-122) Rekening van Gillis van Coppenolle, over 1616/8.
 iii. (fol. 122-124) Rekening van Bertram Breydele, over 1618/9.
 jjj. (fol. 124 v.-126) Rekening van Jacob Moens, over 1619/20.
 kkk. (fol. 126-127 v.) Rekening van Jacob Bertolin, over 1620/21.
 lll. (fol. 128-129 v.) Rekening van Joos vanden Dorpe, over 1621/2.
 mmm. (fol. 130 r.-v.) Rekening van Hendrik Bierwaert, over 1622/3.
 nnn. (fol. 131 r.-v.) Rekening van Jan vanden Berghe, over 1623/4.
 ooo. (fol. 132 r.-v.) Rekening van Bertram Breydele, over 1624/5.
 ppp. (fol. 133) Rekening van Jan vanden Berghe, over 1625/6.
 qqq. (fol. 133 v.) Rekening van Jan Ysenbaert, over 1626/7.
 rrr. (fol. 134 r.-v.) Rekening van Baptist Gyoot, over 1627/8.
 sss. (fol. 134 v.-135) Rekening van Jacob Bertolin, over 1628-1629 (?)

IX

1617 april 25. - *Inventaris van de ornamenten van de gildekapel van oudkleerkopers.*

Inventaris van de geestelycke goedinghen aengaende de capelle van Onse Lieve Vrouwe van de Zeven Weeden ende den ambochte van de cleercoopers binnen de colegiale kercke van St.-Salvators, oversien ende ghelevert in handen van heer Franchois Bernaert, canueninck der zelve kercke ende capelaen der zelve ambochte, desen XXV april XVIe zeventhiene, bi dese onderscreven persoonen, te weten: dekene Gillis Coppenolle, deken van de gilde Aernout de Valkenare, schildtraghere Joos vanden Dorpe, vinders: Jan vanden Berghe, Bertram Breydele, Heindrick de Bierewaert ende Clais Vleys, twelcke ick,

heer Francois voorn., belove te restitueren als den deken ende eedt als hemlieden ofte naercommers ghelieven zal.

Erst gordinen. twee roo saye gordinen met twee rabatten; vier witte saye gordinen met twee rabatten; twee roo saye slechte gordinen met twee rabatten; vier slechte groene Brusche satyne rabatten onder gordinen; twee saye cleene rabatten van root en blau; twee witte lynwaet gordinen met twee rabatten.

Outaercleers. Een schoon wit damast outaercleet met Onse Lieve Vrouwe in de Zonne daerup geborduert; een wit say outaercleet met Onse Lieve Vrouwe van de Zeven Ween daerup gheborduert; en root say outaercleet; een tapyts outaercleet ghebreet ter zyden met groen Brusch satyn twelcke ghenomen is van een slecht outaercleet; een wit linnen outaercleet; een blau Brusch satyn outaercleet.

Casulen. Een schoone witte damaste casule met een roo flancele cruyse gheboort met goude pasementen met een Onse Lieve Vrouwe in rozen daerup gheborduert, met stoole ende manipele; een roo saye casule met een root cramosyne cruyse met Onse Vrouwe van de Zeven Weeden daerup gheborduert, met stoole en manypele ¹; een groene satyne stole ende manipele; item, noch een swarte ²; Item, noch een moreyde; een blauwe Brusche satyne casule met een root satyne cruyse; een blau gheperckte casule; een slechte witte dito; een dito casule; een slechte blauwe casule.

Lynwaet. Vier dwalen met blauwe striepen; twee alben met twee amycten en gordels.

Candelaers. Twee motale candelaers.

Cuskens die men up den outaer stelt. Vier witte saye cuskens; twee groene Brusch satyne cuskens; drie cuskens onghepaert.

Houte beildekins. Een beelt van Onse Lieve (Vrouwe) met Onsen Heere die et cruyse draeght; een beelt gesneen den Noot Godts; een beelt ghesneen Onse Lieve Vrouwe; twee inghelkens; een passiecleet dat men an den outaer hangt; twee houte potkens met blommen van hoornen (?); een quispele; vyf witte hoen (?) van in de capelle te

1. Naast deze en voorgaande post staat in margine met een enigszins jongere hand aangetekend: «Ick onderschreven kenne dese sesse casulen hier staende ghespecifiert in bewaerensse ghenomen t'hebben van mijnheere den pastor Bartholomeus Gillis. T'oorconden (getekend:) Johannes Rave, priester.»

2. Deze en volgende post werden samen met de hiervolgende aantekening later bijgeschreven: «Ick onderschreven kenne dese sesse bovenscreven kasule in bewaerensse te hebben: Bartholomeus Gillis, pastor Sancti Salvatoris.»

3. Hiermede wordt wellicht het paasbard bedoeld, dat in 1551 of 1552 door het gilde werd aangekocht, zoals blijkt uit de rekeningen, fol. 3, nr. 9: «Betaelt voor een paesbaert: II s. VI d. gr.»

hanghen; een wit cleeken van Onse Vrouwe in de vasten te deken; drie witte hespedoexkens (?); een root damaste paesbart; een houtte gheschildert kistken met figueren daerop van Onse Lieve Vrouwe van de Zeven Weeden, St. Niclaus ende St. Laureins.

Juweelen. Een zelver remonstrance met een glas met reliqien daer men mede zeyngt; een zelver paesbart ³.

Alle welcke ornamenten ende juweelen ick, heer Franchois Bernaert, kenne in handen te hebben. Dach en daete als vooren, my r'orconde: (*getekend:*) F. Beernaert.

X

1363-1796. - *Lijst van de personen, die lid van het ambachtsbestuur van de oudkleerkopers te Brugge geweest zijn.*

Deze lijst werd opgemaakt aan de hand van de registers van de wetsvernieuwingen van de stad Brugge. Naast de namen staan de jaartallen, waarin de betrokken personen tot bestuursfuncties werden verkozen. De jaartallen in romein wijzen op de aanstelling tot vinder; de jaartallen in cursief op de aanstelling tot deken.

- Adams Antoon, 1538, 1542.
 Adynck Antoon, 1548, 1555, 1557, 1560, 1563, 1566, 1568.
 Aerden (van) Daniël, 1410, 1411.
 Aerden (van) Lodewijk, 1406, 1411, 1413.
 Aernouds Bavo, 1491, 1493, 1498, 1518.
 Aernouds Eeuwoud, 1500, 1504, 1506.
 Aernouds Jan, 1469, 1471, 1473, 1475, 1477, 1479, 1481.
 Aernouds Luc, 1488.
 Aertrycke (van) Gerard, 1506, 1515, 1517, 1523, 1527, 1531, 1533.
 Aertrycke (van) Maarten, 1480, 1486, 1490, 1493.
 Annaert Jan, 1662, 1664, 1668.
 Anselmus Jan, 1540, 1544, 1549, 1551, 1553, 1556, 1558, 1560, 1562, 1564, 1569.
 Backere (de) Adriaan, 1765, 1766, 1771.
 Ballenberghe (van) Frans, 1746, 1747, 1748, 1749, 1750, 1751, 1784.
 Ballenberghe (van) Jan, 1701, 1703, 1705, 1707, 1708, 1711, 1713, 1714, 1717, 1721, 1722, 1726, 1733, 1734, 1736, 1738, 1739, 1740, 1742, 1743, 1744.
 Bandaert Jan, 1469, 1471, 1477, 1479, 1485.
 Bartin Simoen, 1370.
 Barvoet Lodewijk, 1574.

- Baselis Jan, 1368, 1373.
 Bazin Pieter, 1486.
 Bekaert H. (?), 1782.
 Beirendonc (van) Frans, 1482, 1484, 1487.
 Belle (van) Joris, 1583, 1586, 1591, 1593.
 Berch (de) Bouden, 1414, 1416, 1421.
 Berchem (van) Arnoud, 1543, 1548, 1559, 1564, 1566, 1577.
 Berchem (van) Christoffel, 1588, 1593, 1599, 1601, 1606.
 Berchem (van) Jan, 1611.
 Berchem Laurens, 1791.
 Berghe (vanden) Adriaan, 1631, 1633.
 Berghe (vanden) Jan, 1586, 1588, 1591, 1595, 1607, 1608, 1612, 1616, 1618, 1620, 1622, 1624, 1629, 1633.
 Bernaerts Frans, 1751, 1752, 1754, 1755, 1757, 1760, 1763.
 Bernier Adriaan, 1488, 1491, 1494, 1497, 1501, 1513, 1515, 1518, 1521, 1522, 1524.
 Bertele Jacob, 1624.
 Bertelyn Jacob, 1617, 1619, 1625, 1626, 1627, 1631, 1636, 1642.
 Berthelmeeus Cornelis 1469, 1476, 1481, 1483, 1487, 1488, 1490, 1496.
 Berthelmeeus Gislenuis, 1509.
 Berry (de) Pieter, 1765, 1768, 1776.
 Bettync Cornelis, 1470.
 Bierwaert Hendrik, 1607, 1610, 1612, 1616, 1618, 1620, 1621.
 Bignet Pieter, 1472, 1474, 1476, 1479.
 Bladelin Gadifer, 1401, 1409.
 Bladelin Joos, 1419.
 Block (de) Jan, 1364, 1404, 1408, 1409, 1410, 1417, 1419, 1421, 1427, 1429, 1431, 1433, 1438, 1440, 1442.
 Blockeel Antoon, 1529, 1532, 1533, 1539, 1542.
 Blockeel Frans, 1543, 1546, 1548, 1554, 1558, 1561, 1563, 1565, 1569, 1570, 1573, 1576, 1578.
 Blonde (de) Christiaan, 1409, 1411, 1418, 1423, 1430.
 Boetre (de) Jan, 1397.
 Bogaerde (vanden) Maarten, 1503, 1509.
 Bois (du) Frans, 1790, 1791, 1793, 1795.
 Bolle Gosin, 1433, 1439, 1441.
 Bollengier Medard, 1481, 1484, 1488, 1490, 1493, 1497, 1500.
 Bommer Pieter, 1468.
 Bonduwe Jan, 1695, 1702.
 Bonin Jacob, 1425, 1436, 1441.
 Boo (de) Adriaan, 1680, 1681.

- Borre Pieter, 1783.
 Boucques Frans, 1568.
 Boudens Christiaan, 1506.
 Boudens Jan, 1698.
 Bourgh (de) Jan, 1761.
 Boussemare Frans, 1739, 1741.
 Bouvy Pieter, 1775.
 Bovadilla (de) Jan, 1739, 1740, 1741, 1742, 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1750, 1751.
 Bovadilla (de) Marc, 1753, 1754, 1758.
 Bove Jacob, 1429.
 Boye Gillis.
 Brabander (de) Jan, 1705, 1707.
 Brabant (van) Jacob, 1674, 1678.
 Brabant (van) Jan, 1619, 1622, 1623, 1627, 1630, 1632, 1635, 1641, 1643, 1644, 1646, 1648, 1654, 1658, 1660.
 Brabant (van) Mathijs, 1652.
 Bremen (van) Luc, 1526, 1530.
 Breydel Bertram, 1606, 1608, 1609, 1611, 1612, 1616, 1617, 1620, 1622, 1623, 1627, 1629.
 Briatere (de) Jan, 1576, 1585, 1618, 1620, 1622, 1623, 1625.
 Brostyn Jan, 1492, 1509, 1514.
 Bruaen (van) Jacob, 1516.
 Bruaen (van) Jan, 1499, 1503, 1505, 1511, 1519, 1521, 1524.
 Brune (de) Antoon, 1468, 1471, 1475, 1477.
 Brune (de) Jan, 1478, 1480.
 Bruné Jozef, 1787, 1790, 1791, 1793.
 Bruné Pieter, 1785.
 Bruneel Eduard, 1530, 1533, 1535.
 Buerchgrave (de) Hendrik, 1412, 1413, 1414, 1416, 1419, 1421, 1423, 1425, 1430, 1432, 1434.
 Bullaert Maarten, 1708, 1711, 1714.
 Busschop (de) Frederik, 1655, 1662, 1664, 1675.
 Buys Gillis, 1648, 1654, 1656, 1658, 1662, 1665, 1669, 1670, 1672, 1674, 1675, 1677, 1678, 1679, 1681, 1684, 1685, 1686, 1688, 1690, 1691, 1693.
 Buysere (de) Adriaan, 1722.
 Caeyzele (van) Jozef, 1752, 1756.
 Camphin Adriaan, 1564, 1571, 1575, 1578, 1582.
 Callens Jan, 1793.
 Camphin Bertelmeus, 1498, 1501, 1503, 1515, 1520, 1523, 1527, 1529, 1531, 1533, 1535, 1537, 1540, 1541.

- Camphin Cornelis, 1556.
- Carcole Frans, 1776, 1778, 1780, 1782.
- Carette Jacob, 1586, 1590, 1592, 1599, 1601.
- Carpentier Filips, 1687, 1688, 1689, 1690, 1691, 1692, 1693, 1694, 1695, 1696, 1698, 1699, 1700, 1703, 1704.
- Carpentier Willem, 1639, 1643, 1652, 1654, 1655, 1656, 1658, 1660, 1662, 1665, 1668, 1669, 1670, 1674, 1675, 1676, 1677, 1678, 1680, 1682, 1683.
- Carstiaen Jan.
- Cas Jan, 1398, 1401.
- Castele (vanden) Filips, 1761, 1770, 1779, 1785, 1786.
- Castele (vanden) Pieter, 1768.
- Cerien Jacob, 1774.
- Chenu Pieter, 1778.
- Christiaen filius Christiaens, 1414.
- Christiaen filius Willems.
- Christiaens Jacob, 1408, 1416, 1420, 1423, 1436.
- Claerhout Jan, 1650, 1653, 1658.
- Clauwaert Adriaan, 1583.
- Clais Jan, 1479, 1483, 1485, 1490, 1492, 1494, 1496, 1500, 1503, 1505, 1507.
- Clayssins Pieter, 1534, 1538, 1540.
- Clerck (de) Adriaan, 1585.
- Clerck (de) Jan, 1694, 1697, 1698, 1699, 1700, 1702, 1704, 1705, 1707, 1710, 1712, 1713, 1716, 1719, 1722, 1724, 1725, 1726, 1727, 1728, 1730.
- Clerck (de) Melchior, 1695.
- Cock (de) Tobias, 1731, 1732, 1735, 1736.
- Colve Jan, 1417, 1440.
- Commes Jacob, 1719.
- Coninc (de) Jan .
- Coninc (de) Mattheus.
- Coppenolle (van) Gillis, 1616, 1619.
- Coppenolle (van) Paulus, 1638, 1640, 1643, 1648, 1650, 1652, 1656, 1658.
- Coppyn Dominicus, 1760.
- Cornelis filius Cornelis, 1497.
- Cornet Jan, 1439.
- Coubout Robert, 1552.
- Coucke Frans, 1763, 1771, 1773, 1784.
- Coucke Willem, 1628, 1630, 1632, 1634, 1635, 1637.
- Craeynbrouc (van) Hendrik, 1406.

- Crampe Guido, 1636, 1639, 1641.
 Crampe Pieter, 1635, 1637, 1640, 1642, 1646, 1649, 1653.
 Cridts (de) Jan Baptist, 1672, 1674, 1674, 1676, 1680.
 Croes Arnoud, 1607, 1611.
 Crooc (de) Bertelmeus, 1497, 1501, 1508, 1510, 1513, 1515, 1519.
 Crudeel Alain.
 Crudeel Bouden, 1405.
 Crudeel Jacob, 1419, 1440, 1442.
 Crutelle Jacob, 1764, 1766, 1768, 1769, 1773, 1775, 1777, 1779,
 1784, 1788.
 Cryghere (de) Donaas, 1630.
 Cueninck (de) Christiaan, 1583.
 Cueninck (de) Cornelis, 1519.
 Cueninck (de) Jan, 1525.
 Cueninck (de) Paulus, 1539, 1541, 1544, 1545, 1551, 1554, 1557,
 1559, 1561, 1565, 1569, 1571, 1575, 1576, 1578, 1580.
 Cueninxlo (van) Jan, 1546, 1551, 1555, 1556, 1559, 1561.
 Cuvelier Jacob, 1499.
 Dale (vanden) Jacob, 1469, 1471, 1473, 1475, 1477.
 Danin Wouter, 1364, 1366.
 Dervy Cornelis, 1539.
 Dessoubs (de la) Jacob, 1538, 1539, 1541, 1543, 1545, 1546, 1547.
 Deynaerd Jan, 1363, 1369, 1371, 1398, 1402, 1408.
 Deynaerd Lodewijk, 1434, 1438, 1441.
 Deynaerd Nikolaas.
 Dheere Pieter, 1733, 1735, 1736, 1738, 1739, 1740, 1741, 1742, 1743,
 1745, 1746, 1748, 1749, 1752, 1754, 1758.
 Diebrouck (van) Andries, 1575, 1579, 1582, 1583, 1585.
 Diebrouck (van) Jacob, 1769, 1771, 1773, 1775.
 Diebrouck (van) Marc, 1549, 1554, 1560, 1562, 1566.
 Diebrouck (van) Pieter, 1767.
 Dorcker (de) Joos, 1590.
 Dorpe (vanden) Bernard, 1562, 1564.
 Dorpe (vanden) Joos, 1587, 1589, 1591, 1592, 1595, 1600, 1608,
 1610, 1612, 1616, 1619, 1620, 1624, 1629.
 Dorre Jan, 1627.
 Dorzelare (van) Clemens, 1777.
 Douffay Gregoris, 1507, 1512, 1516, 1519, 1522, 1525, 1529.
 Douffay Jan, 1521, 1526, 1534, 1544, 1546, 1554, 1556, 1558, 1559.
 Douffay Victor, 1533, 1538, 1541, 1543, 1560, 1570, 1572, 1577.
 Douffay Vincent, 1535, 1537, 1562, 1566, 1569, 1571, 1575.
 Doulce Willem, 1617.

- Doulf (de) Meus.
 Drubbel Bouden, 1418.
 Dudzele (van) Jan, 1369, 1372, 1406.
 Edewalle (van) Cornelis, 1571, 1573, 1575, 1579, 1580, 1582.
 Edewalle (van) Joos, 1600, 1625, 1626, 1628, 1632, 1634, 1635, 1637, 1641, 1645.
 Eeckhoutte (van) Pieter, 1764, 1765, 1766.
 Eede (van) Jan, 1582.
 Engelaere Frans, 1786, 1787, 1788, 1791.
 Faveau Jan, 1648, 1650, 1653, 1656, 1667, 1669, 1670.
 Fermyn Pieter, 1399, 1404, 1416, 1419.
 Flockaert Collard, 1468.
 Fools Pieter, 1645.
 Fosse (de la) Pieter, 1645.
 Fournois Jacob, 1675, 1676, 1677, 1679, 1682, 1684, 1685, 1687, 1688, 1689, 1690, 1692, 1697, 1702, 1704.
 Frans Jan, 1702.
 Frans Willem, 1713, 1715, 1758.
 Fynson Jan, 1552.
 Garencopere (de) Jan, 1364, 1365, 1366, 1368, 1370, 1371, 1421, 1442.
 Garencopere (de) Zeger, 1367, 1369, 1374.
 Gaye (de) Jan, 1410, 1424, 1429, 1431, 1436, 1439.
 Geerebaert Jacob, 1705, 1707, 1710, 1715, 1718, 1723, 1729, 1730.
 Geernaert Adriaan, 1720, 1722, 1725, 1728.
 Geerolf Jan, 1665.
 Geldhof Pieter, 1759, 1762, 1764, 1767, 1772, 1774, 1778, 1780, 1782.
 Gernayes Frans, 1704, 1706, 1710, 1711, 1712, 1714, 1716, 1718, 1720, 1721, 1722, 1725, 1726, 1727, 1729, 1730, 1731, 1732, 1733, 1736, 1737, 1738, 1741, 1743, 1744, 1745, 1746, 1747, 1749, 1750, 1753, 1754, 1756.
 Geyter (de) Hendrik, 1762.
 Gheillaert Laurens, 1682, 1685, 1686.
 Gheldere (de) Karel, 1745.
 Ghellynck Michiel, 1642.
 Ghys Wouter, 1403, 1416, 1419, 1422, 1427, 1433.
 Godevaerd Gautier, 1425.
 Goedhals Jan, 1365, 1374.
 Goethals Frans, 1763, 1766, 1768, 1772.
 Goethals Pieter, 1760.
 Gooris Pieter, 1678.
 Grave (de) Jacob, 1569, 1571.

- Greveninghe (van) Hendrik, 1406.
 Greveninghe (van) Jacob, 1403.
 Greveninghe (van) Jan, 1366.
 Gruytere (de) Jan, 1633, 1637.
 Guyot Baptist, 1619, 1623, 1625, 1626, 1629, 1630, 1637, 1638.
 Ha (vander) Filips, 1469, 1473, 1475, 1478, 1480, 1483, 1486.
 Haeghe (vander) Mathijs, 1772, 1775, 1777, 1785.
 Haerne (de) Cornelis, 1471, 1477, 1479, 1494, 1495, 1499, 1504,
 1505, 1507, 1509, 1510, 1512, 1518, 1520, 1524, 1526, 1528,
 1530, 1534.
 Haerne (de) Frans, 1537.
 Hallinc Pieter, 1370.
 Hamere (van) Jacob, 1473, 1477, 1481, 1485, 1487, 1491, 1503, 1505,
 1507, 1509, 1516, 1518.
 Hamere (de) Jan.
 Hanssens Pieter, 1774.
 Harynck Pieter, 1716, 1727.
 Haverbeke (van) Pieter, 1782.
 Haze (de) Jacob, 1551.
 Hebbrecht Pieter, 1662, 1670.
 Hee (van) Antoon, 1593, 1595, 1601, 1606, 1609, 1611.
 Hee (van) Frans, 1591, 1600.
 Hee (van) Jan, 1562, 1568, 1574, 1576, 1577, 1587, 1590, 1592, 1599.
 Hee (van) Lioen, 1470.
 Heemeryck Hendrik, 1681, 1682, 1683.
 Heerbout Jacob, 1737.
 Hegel Gillis, 1470.
 Helebout Frans, 1699, 1700, 1701, 1702, 1704, 1706, 1708, 1712.
 Hendrickx Jozef, 1788.
 Herreman Joos, 1729, 1730, 1731, 1732, 1734, 1736.
 Herreman Pieter, 1773, 1776, 1780, 1781, 1782, 1783, 1786, 1787.
 Hertsberghe (van) Jacob.
 Herswyngiels (van) Filips, 1785.
 Herswyngiels (van) Jan, 1770, 1771, 1772, 1773, 1775, 1779, 1780,
 1781, 1783, 1786, 1787, 1788, 1790, 1791.
 Hessche (van) Cornelis, 1544, 1547, 1549, 1553, 1556, 1559, 1561,
 1565.
 Heyde (vander) Jeronimus, 1550, 1552.
 Hilderson Hendrik, 1793.
 Hilderson Jan, 1770, 1776.
 Hilderson Jozef, 1777.
 Hilderson Noé, 1745, 1747, 1749, 1751, 1754, 1756, 1757.

- Hilderson (van) Sebastiaan, 1779, 1784, 1787, 1795.
 Hoestenberghe (van) Augustinus, 1772.
 Hoestenberghe (van) Jan, 1718, 1720, 1723, 1724, 1725, 1726, 1728,
 1729, 1730, 1731, 1732, 1734, 1735, 1737, 1739, 1740, 1741, 1742,
 1743, 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1752, 1753, 1755, 1757, 1759.
 Hongherloot Andries, 1692, 1693, 1694, 1695.
 Hoorne (van) Willem, 1550.
 Hove (van) Jacob, 1496.
 Hove (van) Jan, 1482, 1484, 1487, 1492, 1497 1503, 1517.
 Hove (vanden) Plaat, 1468, 1472, 1474, 1476, 1478.
 Hoyere (de) Thomas, 1426, 1428, 1430, 1432, 1434, 1436.
 Hudevettere (de) Jan, 1424, 1607, 1609, 1611, 1617, 1621.
 Hughelynck Michiel, 1636, 1638, 1639.
 Huusen (van) Pieter, 1417, 1420, 1422, 1426, 1430, 1433.
 Huwyn Isaias, 1637.
 Inghel Jacob, 1399, 1407, 1421, 1426, 1430, 1432.
 Inghels Jan, 1634, 1638, 1644, 1646, 1647, 1648, 1649, 1650, 1652,
 1654, 1657, 1664, 1665, 1668, 1669, 1670, 1672, 1674, 1675, 1679.
 Isenbaert Jan, 1618, 1622, 1623, 1625, 1640, 1642, 1644, 1652, 1657,
 1660.
 Jacobs Jan, 1629, 1632.
 Jacobs Lodewijk, 1703.
 Jacobs Pieter, 1742.
 Jaquemyn Adriaan, 1495, 1501, 1504, 1506, 1510, 1512.
 Janssins Jan, 1554, 1562, 1567, 1575.
 Jonghe (de) Jan, 1759.
 Joos Hendrik, 1432.
 Kanin Hendrik, 1397, 1398, 1402.
 Kemp Michiel, 1609.
 Keyhem Lauwers, 1401, 1404, 1407, 1411, 1415, 1418, 1424,
 1426, 1428, 1431.
 Kinjon Jan, 1675.
 Kinjon Joos, 1679.
 Knoddere (de) Jan, 1492, 1498, 1501, 1509, 1513, 1517, 1525, 1528,
 1531.
 Laby (de) Jan, 1701, 1703, 1705, 1710.
 Laforce Frans, 1688, 1689, 1690, 1691.
 Laforce Pieter, 1657, 1662.
 Lafosse Jan, 1664.
 Lambeke (van) Jan, 1552.
 Lambeke (van) Joris, 1550.
 Lambertyn Paulus, 1522.

- Lammertin Paulus, 1510, 1512, 1514, 1521.
 Langheloot Andries, 1660.
 Langhendonc (van) Jan.
 Langhenes Jacob, 1762, 1764.
 Lasons (de) Jacob, 1531.
 Leene (vanden) Cornelis, 1505.
 Leffinghe (van) Nikolaas.
 Leisele (van) Eustaas.
 Leke (van) Jacob, 1421.
 Lestel (de) Jan, 1477.
 Leyde (vander) Jan, 1403, 1407, 1410, 1413.
 Leyns Roegier, 1485, 1488.
 Longuespee Gillis, 1555.
 Longhespee Maarten, 1635, 1646, 1647, 1648, 1650, 1653, 1655.
 Loo (van) Frans, 1472, 1474.
 Loo (van) Jan, 1399, 1404, 1411, 1415.
 Loo (van) Lamsin, 1363, 1371, 1373.
 Loo (van) Lauwers, 1364, 1369.
 Luers Jan, 1423, 1425, 1429, 1432, 1434, 1436.
 Lueys Jan, 1420.
 Luuckx Cornelis, 1580.
 Luucq Jan, 1683.
 Maerc Willem, 1417, 1422, 1426.
 Maertin Collard, 1428.
 Maes Jacob, 1488.
 Maes Jan, 1480.
 Maes Nikolaas, 1687, 1694, 1695, 1703, 1707, 1710, 1717.
 Maes Willem, 1706.
 Maeys Adriaan, 1585, 1589.
 Marael Jacob, 1404.
 Marannes Pieter, 1721, 1723.
 Matthyn Collard, 1530, 1540, 1542.
 Matthys Hendrik, 1424, 1428, 1440, 1442.
 Matthys Jan, 1475, 1477.
 Mestdagh Hubrecht, 1748, 1751.
 Mestdagh Olivier, 1711, 1713, 1716, 1720, 1721, 1724, 1727, 1728,
 1732, 1734, 1738.
 Meunyc (de) Paulus, 1549.
 Meur (de) Filips, 1706, 1708.
 Mey (de) Romboud, 1403.
 Meyere (de) Lieven, 1475, 1477, 1479, 1482, 1484, 1488, 1491, 1496.
 Meyere (de) Theodoor, 1764, 1771.

- Minjot Frans, 1733, 1734.
 Minjot Hybrecht, 1710, 1712, 1715, 1717, 1718, 1720, 1723, 1725,
 1726, 1727, 1728, 1729, 1731, 1733, 1735, 1737, 1740.
 Minjot Jacob, 1749, 1753, 1755.
 Minjot Jan, 1748, 1750, 1751, 1756, 1759, 1760, 1763, 1765, 1767,
 1769, 1770.
 Minjot Pieter, 1785.
 Minne Daniël, 1550, 1552.
 Minne Jacob, 1572, 1574, 1580, 1583, 1588, 1593, 1599.
 Minnecreede (van) Pieter, 1758, 1763, 1765, 1769, 1774, 1778.
 Moenaert Jacob, 1612.
 Moens Jacob, 1587, 1589, 1595, 1601, 1606, 1607, 1610, 1618, 1621.
 Moere (vander) Christoffel.
 Moere (vanden) Jan, 1370, 1372, 1374.
 Monnekereede (van) Antoon, 1579.
 Moor (de) Augustin, 1407.
 Moordake Jan, 1494.
 Moordake Pieter, 1477, 1482, 1487, 1493, 1496, 1498, 1508, 1511.
 Moreel Joos, 1478, 1481.
 Morisse Pieter, 1747, 1749.
 Muelne (vander) Gillis, 1469.
 Myncke Gerard, 1654.
 Myncke Karel, 1621, 1641, 1645.
 Nachtegael Frans, 1754, 1755, 1761, 1765, 1770, 1774, 1778.
 Naghel Jan, 1470.
 Nieuwenhove (van) Bernard, 1525, 1528, 1532, 1534.
 Nollet Jan, 1704.
 Novaer (de) Jan, 1652, 1655, 1656, 1658.
 Nye (de) Jan, 1646.
 Ongelaere Frans.
 Oolne (van) Ferdinand, 1621.
 Oosterlinc Jan, 1373.
 Oste Michiel, 1643.
 Osten Joris, 1668.
 Ostens Gillis, 1667, 1688, 1692, 1694, 1696.
 Ostens Maarten, 1624, 1626, 1630, 1631, 1633, 1636, 1647.
 Paelkine (vanden) Jan, 1374.
 Paesschezone Jan, 1795.
 Papail Jan, 1724.
 Papekele Gijsbrecht, 1587.
 Parmentier Jacob, 1397, 1410, 1412, 1415, 1418.
 Pauwels Pieter, 1677, 1680, 1681, 1682, 1683, 1684, 1685.

- Penen (van) Gillis.
 Penen Jan, 1776.
 Piersins Frans, 1577.
 Piessens Nikolaas, 1628, 1631, 1636, 1638, 1640, 1665, 1667.
 Pieters Denijs, 1524.
 Pieters Jan, 1565, 1568, 1570, 1574, 1578, 1580.
 Pinson Jan, 1712, 1714, 1716, 1717, 1718, 1734, 1735, 1737, 1744,
 1753, 1755, 1760, 1762, 1767, 1771, 1777.
 Pladys Laurens, 1692, 1696, 1697, 1698.
 Pladys Pieter, 1642, 1643, 1644, 1646, 1649, 1674, 1676, 1679, 1681,
 1682, 1683, 1684, 1685, 1686, 1687, 1688, 1690, 1691, 1693.
 Poelvoorde (van) Lodewijk, 1780, 1781, 173, 1786, 1787, 1788.
 Pollane (vander) Antoon, 1429, 1433, 1438, 1442.
 Pollane (vander) Jan, 1403, 1407, 1409, 1413, 1425, 1428.
 Polle Michiel, 1423, 1427, 1429.
 Ponsele Pieter, 1756, 1763, 1766.
 Popelboom Jan, 1400, 1407, 1417.
 Potghietere (de) Jan, 1402.
 Pudembrouc (van) Jan, 1508.
 Quaedypre (van) Maes.
 Quayeur (van) Jan, 1550.
 Quettere (de) Antoon, 1406, 1408, 1412, 1415, 1420, 1422, 1424,
 1427, 1431.
 Raeckelboom Cornelis, 1757, 1761, 1790, 1793.
 Raed (de) Willem, 1369, 1372.
 Reynout Bernard, 1507, 1511.
 Reywalt Bernard, 1514.
 Riviere (vande) Leonard, 1557, 1566, 1573, 1576.
 Riviere (vande) Nikolaas, 1586, 1588, 1590, 1592, 1595, 1600.
 Robyn Jacob, 1717, 1719, 1722, 1723.
 Roose Gillis, 1486.
 Roose Pieter, 1759, 1762, 1768, 1769, 1770, 1776, 1779, 1780, 1785,
 1786.
 Rovere (de) Jan, 1367.
 Rubs Lieven, 1589.
 Rutenaghel Bavo, 1400, 1409.
 Rutenaghel Pieter, 1367.
 Rutere (de) Willem, 1535.
 Ryx Joos, 1405, 1412, 1415, 1425, 1431.
 Rycx Joris, 1413, 1414, 1422, 1424, 1434, 1438, 1440.
 Rybs Joris, 1567.
 Rynck (de) Adriaan, 1639.

- Rynck (de) Marc, 1625, 1626, 1628.
 Ryns Lieven, 1586.
 Ryp Nikolaas, 1365, 1373.
 Sauw (de) Jan, 1702.
 Scherlynck Frans, 1778.
 Schockaert Jan, 1668, 1669.
 Schoebeke (van) Cornelis, 1537, 1539, 1542, 1545, 1547, 1548, 1549, 1550, 1553, 1555, 1557, 1560, 1567, 1572, 1574, 1577, 1579.
 Schoebeke (van) Joos, 1499, 1504, 1515.
 Schoebeke (van) Luc, 1506, 1508, 1511, 1516.
 Schoebeke (van) Pieter, 1522, 1526, 1528.
 Schoebeke (van) Willem, 1582.
 Schonebeke (van) Luc, 1490, 1493, 1495, 1500.
 Schrijvere (de) Herman, 1755, 1757, 1759, 1761, 1762, 1766, 1767, 1782.
 Schrijvere (de) Jozef, 1780, 1783, 1784, 1788, 1790, 1791.
 Schulle Mattheus, 1438, 1440.
 Schurkens Filips, 1721, 1724, 1725, 1726, 1727, 1728, 1729, 1730, 1731, 1732, 1733, 1735, 1736, 1737, 1738, 1739, 1740, 1741, 1742, 1743, 1744.
 Segaert Jacob, 1793.
 Sentelare (de) Paulus, 1532.
 Sincke Jozef, 1795.
 Smet (de) Joris, 1471, 1474, 1481, 1494.
 Smit (de) Filips, 1510, 1513, 1515.
 Smidt (de) Frans, 1672, 1674, 1676, 1677.
 Smit (de) Jan, 1620, 1624, 1627, 1630, 1632, 1634, 1639, 1640, 1642, 1645, 1649, 1653, 1655.
 Stael Lieven, 1470.
 Steene (vande) Inghel, 1599, 1601, 1606, 1608.
 Sterxele (van) Jacob, 1541, 1545, 1547, 1548, 1553, 1556, 1557, 1559, 1560, 1561, 1563, 1567, 1570, 1572, 1578.
 Sterxele (van) Leonard, 1568, 1570, 1574, 1583, 1586, 1589, 1592.
 Sterxele (van) Lodewijk, 1576, 1579, 1582, 1585, 1590, 1595.
 Stierman Lodewijk, 1644.
 Straten (van) Hendrik, 1364.
 Strubbe Cornelis, 1497.
 Strubolle Arnoud, 1557, 1561, 1565, 1567, 1568, 1573.
 Strubolle Cornelis 1485, 1488, 1491, 1493, 1495, 1499, 1504, 1508, 1510, 1512, 1514, 1517, 1519.
 Strubolle Joos, 1513, 1520, 1528, 1530, 1532, 1538.
 Stuckelin Denijs, 1472, 1474, 1476, 1478, 1482, 1484, 1486, 1488, 1490, 1492, 1496.

- Suweyns Jan, 1634.
 Suweyns Nikolaas, 1610, 1629, 1633, 1635.
 Symillioen Cornelis, 1483, 1485, 1488.
 Teestelet Jacob, 1398, 1406.
 Thernens (?) Hubrecht, 1743.
 Tokel Joris, 1438.
 Torre Nikolaas, 1685, 1687, 1689, 1695, 1696, 1697, 1701, 1706.
 Tournemyne Hendrik, 1633.
 Troostenberghe (van) Frans, 1774, 1776.
 Turck (de) Collard, 1525, 1529, 1533, 1538, 1540, 1543, 1545.
 Turnhout (van) Andries, 1657, 1660, 1664, 1667.
 Turnhout (van) Karel, 1669, 1672, 1684, 1687, 1691.
 Valcke Hubrecht, 1520, 1527.
 Valckenaere (de) Arnoud, 1618.
 Valckenaere (de) Filips, 1606, 1608, 1610, 1611, 1617, 1619, 1622,
 1623, 1626, 1628, 1631.
 Veggelman Simon, 1552.
 Velde (vande) Joris, 1412, 1427, 1432, 1436, 1439, 1441.
 Velde (vande) Lodewijk, 1405, 1408, 1411, 1413, 1414, 1417, 1423,
 1426, 1428, 1430, 1433.
 Verhoest Thomas, 1781.
 Vermaut Jozef, 1750, 1752, 1756, 1757, 1758, 1760, 1761, 1764, 1768.
 Verplancke Joos, 1617.
 Verplancke Michiel, 1631.
 Verstraete Jan, 1667.
 Ville (de la) Simon, 1548, 1554, 1555, 1558.
 Vinc (de) Hendrik, 1369, 1371, 1373.
 Vincent Jan, 1711, 1713, 1715, 1717.
 Vindegoed Antoon, 1472.
 Vindegoed Hendrik, 1473.
 Vitse Emmanuel, 1718, 1738.
 Vivere (vanden) Jan, 1366, 1367.
 Vleys Nikolaas, 1616, 1621, 1627, 1628.
 Vleys Marc, 1647, 1649.
 Voordackere Willem, 1405.
 Voorde (vande) Michiel, 1795.
 Vos (de) Marinus, 1641, 1645, 1647, 1650, 1653, 1656, 1657, 1660,
 1664, 1665, 1667, 1668.
 Vriend (de) Frans, 1684.
 Vriend (de) Hendrik, 1689, 1694, 1699, 1700, 1701, 1705, 1711,
 1713, 1715, 1719, 1721, 1724.
 Vriend (de) Jacob, 1696, 1697.

- Vriese (de) Adriaan, 1553.
- Vriese (de) Andries, 1527, 1531, 1532, 1537, 1540, 1542, 1544, 1545, 1546.
- Vriese (de) Arnoud, 1563, 1565, 1572, 1580.
- Vriese (de) Filips, 1608, 1610.
- Vriese (de) Galiaan, 1555, 1558, 1564, 1570, 1573, 1587, 1588, 1600.
- Vriese (de) Jan, 1592, 1601, 1607, 1609, 1611, 1612.
- Vriese (de) Pieter, 1512, 1514, 1517, 1519, 1521, 1523, 1524, 1525, 1526, 1529, 1534, 1535, 1541.
- Vroe (de) Marc, 1547, 1551, 1553, 1558, 1563.
- Walle (vande) Jan, 1370.
- Walle (vande) Zeger, 1564, 1566, 1569, 1571, 1573, 1577, 1578, 1579, 1590, 1591, 1593, 1600.
- Walter (van) Antoon, 1795.
- Wanke Nikolaas, 1400.
- Watengnies (van) Pieter, 1442.
- Watersmet (de) Jan, 1399, 1402, 1405, 1408, 1409, 1410, 1412, 1414, 1416, 1418, 1420.
- Werrebroeck Chrisostomus, 1752.
- Weinin Jacob, 1371.
- Weinin Pieter, 1363, 1365, 1367.
- Wielkine (vanden) Arnoud, 1363, 1370, 1372.
- Willaert Pieter, 1769, 1772, 1773, 1775, 1779, 1781, 1783.
- Willemaes Jacob, 1495, 1498, 1501.
- Willems Jacob, 1563, 1567, 1572.
- Willems Jan, 1632, 1634, 1636, 1638, 1640, 1641, 1643, 1647.
- Wils Jacob, 1670, 1672, 1674, 1674, 1676, 1677, 1678, 1680, 1681, 1683.
- Winnebroodt Willem, 1693, 1698, 1699, 1700, 1703, 1707, 1708, 1714, 1715.
- Witte (de) Collard, 1514, 1518, 1520, 1522.
- Witte (de) Jan, 1404, 1418.
- Wommene (van) Pieter, 1492, 1494, 1498, 1500, 1505, 1507, 1511, 1516, 1518, 1524, 1527, 1529, 1531.
- Wrekere (de) Jan, 1513, 1522.
- Wrekere (de) Pieter, 1528.
- Wrekere (de) Rafael, 1523, 1527.
- Wulghe (vander) Jan, 1470.
- Wulp (de) Simoen, 1368.
- Ysenpoot Joris, 1415, 1420, 1422, 1427, 1431, 1434, 1439, 1441.
- Yvorie Jan, 1468, 1472, 1474, 1476, 1478, 1480.
- Zande (vande) Boudewijn, 1674, 1678, 1679, 1680, 1689, 1700.

- Zande (vande) Jacob, 1649, 1654, 1657, 1690, 1691, 1692, 1693, 1696, 1697, 1698, 1699, 1701, 1705, 1706, 1708, 1712, 1714, 1716, 1719, 1723.
- Zande (vande) Jan, 1720.
- Zandycke (van) Gerard, 1587, 1588, 1593, 1599.
- Zandycke (van) Gillis, 1535, 1537, 1539, 1543, 1544, 1546, 1547, 1549, 1551.
- Zandycke (van) Jacob, 1589, 1591, 1624, 1655.
- Zandycke (van) Pieter, 1516, 1520, 1523, 1526, 1530, 1532, 1534.
- Zandwyc (van) Jan, 1487, 1491, 1495, 1499, 1504, 1506, 1508, 1511.
- Zeebaert Jan, 1483.
- Zeebaert Nikolaas, 1468, 1473, 1476, 1480, 1482, 1484, 1486.
- Zeebaert Paulus, 1500.
- Zevencote (van) Olivier, 1477, 1483.
- Zoetaert Nikolaas, 1488.
- Zoetendale (van) Wouter, 1405.
- Zoeteneve Boudien, 1439, 1441.
- Zoom (van) Adriaan, 1542.
- Zuttere (de) Collard, 1517, 1521, 1523.